

Statistics Sweden

Statistiska centralbyrån

Förbättring av den ekonomiska statistiken

EMMA-projektet – Slutrapport

Förbättring av den ekonomiska statistiken

EMMA-projektet – Slutrapport

Statistiska centralbyrån
2010

The Improvements of the Economic Statistics – Final Report

Statistics Sweden
2010

Producent
Producer

SCB, avdelningen för nationalräkenskaper
Statistics Sweden, National Accounts Department
Box 24300, SE-104 51 Stockholm

Förfrågningar
Inquiries

Kaisa Ben Daher
+46 8 506 945 81
kaisa.bendaher@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet i denna publikation.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:

Källa: SCB, *Förbättring av den ekonomiska statistiken. EMMA-projektet – Slutrapport*

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.

When quoting, please state the source as follows:

Source: Statistics Sweden, *The Improvements of the Economic Statistics – Final Report*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB

URN:NBN:SE:SCB-2010-NRFT1002_pdf (pdf)

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se

This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

Denna rapport är en slutredovisning av Emma-projektet – Förbättring av den ekonomiska statistiken. Redovisningen sker delprojekt för delprojekt enligt en enhetlig mall. Delprojekten är ordnade i samma ordning och under samma rubriker som i EMMA-projektets projektkatalog. För överblickens skull inleds redovisningen av delprojekten med innehållsförteckningen i projektkatalogen.

I flera fall anges ett förslagsnummer i anslutning till ett delprojekt. Detta nummer anger det nummer motsvarande förbättringsförslag hade i utredningen om översyn av den ekonomiska statistiken (SOU 2002:118 bilaga 2). Projekt med förslagsnummer ingår i Åtgärdsplan för den ekonomiska statistiken 2004. EMMA-delprojekt utan förslagsnummer har tillkommit efter slutförandet av utredningen om översyn av den ekonomiska statistiken.

För varje delprojekt i Emma-katalogen redovisas en sammanfattning som är hämtad från delprojektets slutrapport (i vissa fall en förkortad version). För att få tillgång till slutrapporten samt eventuella bilagor kan man klicka på länken under respektive sammanfattning. Redovisningen i denna rapport är begränsad att omfatta ca en sida per delprojekt.

Statistiska centralbyrån i juni 2010

Monica Nelson Edberg

Kaisa Ben Daher

Innehåll

Förord	3
1 Projekt som ingår i åtgärdsplanen	7
1.1 Nationalräkenskaper.....	7
1.1.1 Längre tidsserier i NR, förslag nr 37.....	7
1.1.2 Volymmått för offentlig sektor, förslag nr 21.....	7
1.1.3 Kapitalstocksberäkningar, förslag nr 15 och 16	8
1.1.4 Hushållens icke-vinstdrivande organisationer, förslag nr 43.....	9
1.1.5 IT-investeringar i företag, förslag nr 11	10
1.1.6 Dold ekonomi (tidigare benämning Svart arbete i national- räkenskaperna), förslag nr 36	10
1.1.7 Snabbindikator avseende BNP, förslag nr 18.....	11
1.1.8 Databas för produktivitetsutveckling i offentlig sektor, förslag nr 24.....	12
1.1.9 Multifaktorproduktivitet och arbetsproduktivitet	12
1.1.10 Satelliträkenskaper för IT-sektorn	12
1.2 Input/output-statistik	12
1.2.1 Importstruktur, förslag nr 7.....	12
1.2.2 Insatsförbrukning av varor och tjänster i tjänstenäringarna, förslag nr 8.....	13
1.2.3 Handelsmarginaler, förslag nr 6	14
1.3 Prisstatistik	15
1.3.1 Harmonisering av prisstatistik till EU-krav, förslag nr 3	15
1.3.2 Producentprisindex (PPI), förslag nr 2.....	15
1.3.3 Tjänsteprisindex inkl. index för export och import av tjänster, förslag nr 4 och 5.....	16
1.3.4 KPI-utredningens förslag och tillägg enligt utredningen om den ekonomiska statistiken, förslag nr 1	18
1.3.5 Prisindex för IT-produkter, förslag nr 10.....	19
1.4 Uppsnabbning av NR , förslag 17.....	19
1.5 Korttidsindikatorer för tjänstesektorn (NA/NS)	20
1.5.1 Tjänsteproduktionsindex, förslag nr 25	20
1.6 Övriga förbättringar av annan ekonomisk statistik – åtgärdsplanen	21
1.6.1 Tidserieanalys, säsongrensning, förslag nr 39	21
1.6.2 Längre tidsserier i annan ekonomisk statistik, förslag nr 38.....	21
1.6.3 Månadsstatistik för hushållens förmögenhet, förslag nr 47.....	22
1.6.4 Valutaomräkning, förslag nr 50	22
1.6.5 Uppsnabbning av kommunernas räkenskaper, förslag nr 19.....	23
1.6.6 Hälsoräkenskaper, förslag nr 33	24
1.6.7 Offentlig finansierad verksamhet i privat regi, förslag nr 34.....	25
2 Projekt som ej ingår i den ursprungliga åtgärdsplanen men i den utvidgade åtgärdsplanen.....	27
2.1 Säkrare kvartalsskattningar och mindre revideringar i NR	27
2.1.0 Mer förklaringar och resonemang vid publiceringen av nationalräkenskaperna	27
2.1.1 Beskriva och förklara revideringar	27
2.1.2 Översyn av revideringsförfarandet	28
2.1.3 Bättre primärstatistik	28

2.1.4	Kvartalsmönster	30
2.1.5	Turistnettots kvalitet.....	31
2.2	Samordning NR-FiR och betalningsbalansstatistik.....	32
2.2.1	Bättre konsistens NR-FiR	32
2.2.2	Bättre konsistens NR-FiR-Betalningsbalansstatistik	33
2.3	Utländska inkomstagare i Sverige (NA/FRS)	34
2.4	Detaljhandelns omsättning och hushållens konsumtions- utgifter	35
2.5	Globalisering och ekonomisk statistik	37
3	Projekt som ej ingår i den utvidgade åtgärdsplanen.....	39
3.1	Idealisk primärstatistik för NR	39
3.2	Samordning av kortperiodisk statistik av produktion, löner och sysselsättning – PLÖS.....	39
3.3	Registerbaserad ekonomisk statistik – FDB-NR-register.....	40
3.4	Analys av balansräkningar och kapitalvinster	41
4	Processkartläggning och -utveckling av priser och nationalräkenskaper	43
4.1	Processkartläggning och handlingsplan - prisstatistik	43
4.2	Processkartläggning – nationalräkenskaper och FiR	43
4.3	Processutveckling för nationalräkenskaperna – Navet.....	43
4.4	Processutveckling för prisstatistiken -09:s IT-projekt.....	44

1 Projekt som ingår i åtgärdsplanen

1.1 Nationalräkenskaper

1.1.1 Längre tidsserier i NR, förslag nr 37

Syftet med detta projekt har varit att uppfylla EU:s krav på långa tidsserier i Nationalräkenskaperna samt nationella krav på att ta fram längre tidsserier, vilka ska tillgängliggöras på SCB:s webbplats. En plan för hantering av tidsseriebrott i samband med större omläggningar av statistiken t.ex. SNI-omläggningen ska också ingått i projektet liksom längre tidsserier för kapitalstockar per bransch. Projektet har även haft uppgift att bygga upp ett system som underlättar hanteringen av kommande tidsseriebrott.

Projektet har koncentrerat sitt arbete för att få fram långa tidsserier på år för produkträkenskaper som första steg. En databas för historiska tidsserier har utvecklats. Arbetet har varit mycket resurskrävande. I maj 2010 publicerades en tidsserie 1950-2009 för försörjningsbalansens huvudaggregat.

Redan under hösten 2007, främst för att tillgodose behov som KI gett uttryck för, har omräkningar gjorts av tidsserier med kvartalsdata för nationalräkenskaperna på grov nivå. Det gällde försörjningsbalans, förädlingsvärden fördelade på bransch och arbetade timmar fördelade på bransch. Dessutom gjordes en omräkning av årsvisa försörjningsbalansen. Dessa tidsserier publicerades i samband med att nationalräkenskaperna publicerade tredje kvartalet 2007 och reviderade tidsserier från 1993, som ett resultat av förra generalrevideringen. Något senare publicerades även fasta bruttoinvesteringar samt hushållens konsumtion fördelad efter varaktighet. Samtliga dess framräknade serier har start 1980.

Arbetet med långa tidsserier kommer att fortsätta efter Emma-projektet och nästa steg blir att ta fram kvartalsvis produkträkenskaper och årsvisa sektorräkenskaper till 1980 samt att utveckla en generell metod för tillbakskrivningar i samband med större revideringar och i samband med SNI-omläggning.

1.1.2 Volymmått för offentlig sektor, förslag nr 21

Volymberäkningarna infördes i de Svenska nationalräkenskaperna den 29 november 2007. Utvecklandet av modeller har pågått under flera år och har bedrivits i olika projekt. I detta projekt har förutom att uppdatera och komplettera de tidigare modellerna en stor del av arbetet lagts på att ta fram kvartalsmodeller och prognosmodeller för att beräkna volymmått för det allra senaste året då primärstatistik saknas.

Enligt Europeiska Kommissionens beslut 990/2002 ska offentlig produktion som har en individuell inriktning fastprisberäknas utifrån produktionsens volymförändring. För kollektiva tjänster medges att kostnadsmetoden kan behöva användas även fortsättningsvis på grund av brist på tillförlitliga kvantitetsindikatorer. I ENS95 klargörs vilka tjänster som ska betraktas som kollektiva respektive individuella. Det är främst inom områdena utbildning, barnomsorg, äldreomsorg och funktionshindrade, hälso- och sjukvård, kulturella aktiviteter, arbetsmarknadsåtgärder samt även

administration av olika förmånssystem som utbetalning av pensioner och studiebidrag som individuella tjänster förekommer.

En utgångspunkt för arbetet har varit den handbok om pris- och volymmätningar som tagits fram inom Eurostat. Utifrån de rekommendationer som där ges har vi försökt att med nu tillgängliga data beskriva och beräkna olika verksamheter. Under arbetets gång har kontakter tagits med myndigheter och andra organ som antingen har ansvaret för området ifråga eller bedriver utvecklingsarbete inom området.

Den förändrade metoden för beräkning av offentlig produktion avser de allra senaste åren, tidigast från 2002/2001 på grund av att underliggande primär-uppgifter inte finns på en tillfredsställande detaljnivå längre tillbaka i tiden.

De beräkningar som nu gjorts täcker inte hela den individuella produktionen. Några områden kvarstår på grund av att dataunderlag saknats eller inte har varit av tillräcklig hög kvalitet för att kunna göra volymberäkningar.

I rapporten redovisas volymberäkningarna per ändamål med kommentarer till dataunderlag och beskrivningar av respektive modell samt redovisning av resultat i de fall dataunderlaget har möjliggjort en beräkning. De framtagna volymmåtten avser både år och kvartal. Den primärstatistik som används för att beräkna volymmåtten är vanligen årsvis. Den arbetsmetod som använts är att först beräkna årliga volymförändringen som sedan fördelas på kvartal med hjälp av lämpliga indikatorer.

[1.1.2 Volymmått för offentlig sektor.pdf](#)

1.1.3 Kapitalstocksberäkningar, förslag nr 15 och 16

Projektet föreslår att IT-stocker beräknas med utgångspunkt från redan gjorda beräkningar på grov nivå. Beräkningarna skall göras för 1980 och framåt och finnas uppdelade på datorer, teleprodukter, vissa elektriska maskiner och programvara. För att inkludera IT i de löpande årliga beräkningarna krävs en speciell kodning av IT-investeringarna och IT-stockarna i databaserna, vilket kräver en mindre omprogrammering.

Långa tidsserier 1980-1993 föreslås beräknas enligt den s.k. kompletteringsmetoden, där vi utgår från redan gjorda beräkningar i största möjliga omfattning. Detta innebär att revideringar av serien 1993 och framåt kan undvikas så mycket som möjligt.

Projektet har framställt ett simuleringsprogram för test av effekten av olika livslängdsantaganden. Effekten på resultaten är i allmänhet mindre än den ursprungliga livslängdsförändringen. Simuleringsprogrammet kommer att användas i det löpande arbetet.

En samlad publikation om stockar och förmögenhetsbalanser föreslås. Det är dock oklart när denna kan komma ut eftersom vi inte vet när förmögenhetsbalanser kommer att beräknas. Under tiden kommer vi att publicera nya kapitalstocksberäkningar när de föreligger eller senast i samband med publiceringen av generalrevideringen.

Projektet föreslår att mer resurser tillförs kapitalstocksberäkningarna motsvarande 0,5 heltidspersoner. Dels finns det kvarstående frågor att jobba vidare från projektet, dels är stockberäkningarna svåra metodmässigt och

regelbundna internationella kontakter krävs för att hålla sig ajour med utvecklingen. Det är också nödvändigt att fler än idag behärskar området.

Projektets ide om att samla in information från det s.k. anläggningsregistret kunde inte genomföras, men vi föreslår att en pilotstudie om detta kan göras snarast för att utvärdera användbarheten av registret för oss.

Projektet har inte kunnat slutföra beräkningar av långa tidsserier och IT. Viss utveckling av IT-systemen återstår också. Med de valda metoderna blir det dock oftast inte några revideringar för perioden 1993 och framåt om inte investeringarna revideras. De nya serierna för 1980–1993 kan lagras i en historisk databas tillsammans med övriga långa tidsserier, vilket innebär att nya nivåer p.g.a. nya nivåer 1993 och SNI-omläggning enkelt kan göras.

[1.1.3 Kapitalstocksberäkningar.pdf](#)

1.1.4 Hushållens icke-vinstdrivande organisationer, förslag nr 43

Syftet är att undersöka sektorn hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO) för att kunna särredovisa HIO i enlighet med kraven i ENS 95. I SCB:s regeringsuppdrag från 1997 att förbättra nationalräkenskaperna ingick att utreda förutsättningarna för att ta fram reguljär statistik avseende HIO. Metodarbetet är nu slutfört och löpande statistikproduktion har påbörjats. För att uppfylla de krav som nationalräkenskaperna ställer krävs dock ytterligare metodutveckling.

Inom ramen för Emma-projektet startades ett delprojekt för att förbättra kvaliteten i undersökningen "Hushållens icke-vinstdrivande organisationer" (HIO) avseende undersökningsår 2005. HIO är en årlig undersökning sedan år 2004 men provundersökningar har gjorts avseende åren 1999 och 2001. HIO utgör ett viktigt underlag för Nationalräkenskaperna (NR) vad gäller beräkning av sektorn "Hushåll, inklusive ideella organisationer".

Ett antal områden pekades ut som prioriterade inom delprojektet:

- att öka inflödet av besvarade blanketter
- att uppskatta bortfallets inverkan på skevhet (bias) i skattningarna och även (om möjligt) föreslå biasreducerande åtgärder
- att undersöka om ytterligare källor kan användas för att förbättra avgränsning/ stratifiering av undersökningspopulationen

HIO är utformad så att den främst ska uppfylla de behov av uppgifter NR har på denna sektor. Att undersöka ideella organisationer jämföras juridiskt med att undersöka individer vilket innebär att det är *frivilligt* att delta i undersökningen. Undersökningen vänder sig till ett urval av organisationer och huvudvariablerna som mäts är intäkter och kostnader specificerade på olika intäkts- och kostnadsslag samt investeringar och tillgångar med specifikationer. Även uppgifter om organisationens verksamhet, medlemsantal och medelantal sysselsatta samlas in. Undersökningen innehåller också uppgifter som SCB:s finansräkenskaper har behov av, i huvudsak variablerna finansiella tillgångar och skulder samt en specifikation av dessa på olika tillgångs- och skuldsdrag.

[1.1.4 HIO.pdf](#)

1.1.5 IT-investeringar i företag, förslag nr 11

Det övergripande syftet är att ur ett ekonomiskt perspektiv kunna beskriva effekterna av IT på samhällsutvecklingen. Eftersom IT-investeringar antagligen utgör en betydande del av den totala investeringsvolymen är det viktigt att Nationalräkenskaperna (NR) har information hur stora dessa investeringar är. Undersökningen kommer att förbättra underlaget för kapitalstocksberäkningar.

Undersökningar om IT-utgifter omfattas av den ramlag, Regulation (EC) No 808/2004. För närvarande finns inte undersökningar om IT-utgifter i kommissionsförordningen vilket dock snabbt kan förändras.

Data från 2006 års undersökning levererades till Nationalräkenskaperna i början av andra kvartalet 2007. Dessa avsåg IT-utgifter under budgetåret 2005. På grund av den låga svarsfrekvensen (endast ca 40 %) kom undersökningens resultat främst att fungera som referensmaterial.

Under 2008 genomfördes en undersökning med referensåret 2007. Inför denna undersökningsomgång ansökte NA/IFI om att undersökningen skulle vara en del av den officiella statistiken. Beslutet om detta togs under 2008, vilket medförde att undersökningen kom att omfattas av uppgiftsskyldighet. För att minska uppgiftslämnarbördan togs frågor om kostnader för data- och teletrafik samt IT-tjänster bort. Svarsfrekvensen steg till 83 procent detta år.

En närmare granskning av statistiken har gjorts på NR. I denna framkom att undersökningen får lägre värden för industrin än NR. Detta bör utredas vidare innan införande varför NR än så länge avvaktar med införande

1.1.6 Dold ekonomi (tidigare benämning Svart arbete i nationalräkenskaperna), förslag nr 36

I samband med den större revidering av de svenska nationalräkenskaperna, NR, för perioden 1993 och framåt som publicerades den 28 november 2007 infördes nya estimat för dold ekonomisk verksamhet i beräkningarna.

Dessa aktiviteter har i beräkningarna delats in i två block dels illegala dels svarta transaktioner. Den illegala delen omfattar aktiviteter som är förbjudna enligt svensk lag och inkluderar beräkningar för prostitution, droger, smuggling av alkohol och tobak samt illegal spelverksamhet. Beskrivning av metoder och resultat redovisas i en särskild projektrapport. Den svarta delen avser verksamheter som i och för sig är lagliga men antingen felaktigt redovisade eller inte medtagna över huvud taget.

I denna rapport beskrivs arbetet med den svarta verksamheten. Den skattning som nu har gjorts i nationalräkenskaperna baseras i stor utsträckning på resultatet av deklarationsrevisioner som Skatteverket, SKV, utfört under perioden 1995-2003. Materialet ger en indikation på storleksordningen och förekomsten av ekonomiska aktiviteter som normalt inte ingår i det underlag som används för beräkningar av olika aggregat i nationalräkenskaperna. Dessa transaktioner är inte korrekt redovisade i vanliga statistiska undersökning och administrativa data. Eftersom det inte finns några exakta källor för beräkningarna är estimaten naturligtvis behäftade med stor osäkerhet och endast ett uttryck för vad som kan skattas utifrån den nämnda revisionsmetoden.

Jämfört med tidigare skattningar har revisionsmaterialet möjliggjort att en större andel av de totalt dolda aktiviteterna i den svenska ekonomin explicit har allokerats till specifika verksamheter. I de nya beräkningarna utgör denna andel 3 procent mot tidigare 1,5 procent av BNP. Den totala skattningen av den oregistrerade svenska ekonomin på drygt 5 procent av BNP har det däremot inte funnits tillräckligt mycket nytt underlag för att justera.

Inledningsvis ges en liten översikt av vilka möjligheter och metoder det finns för att göra beräkningar av dolda aktiviteter i nationalräkenskaperna över huvud taget samt vilka resultat som tidigare studier gett. Därefter följer en summarisk redovisning av SKV:s arbete och hur detta har använts i nationalräkenskaperna. Rapporten avslutas med en sammanställning av resultatet och några idéer om fortsatt önskvärt arbete.

[1.1.6 Dold ekonomi.pdf](#)

1.1.7 Snabbindikator avseende BNP, förslag nr 18

Projektet har fått i uppgift att utreda brister samt föreslå förbättringar och undersöka möjligheten att snabba upp publiceringen av aktivitetsindex (AI).

En förbättring skulle kunna vara att inlemma tjänsteproduktionsindex i modellen, särskilt mot bakgrund av att den privata tjänstesektorns betydelse för den svenska ekonomin stadigt har ökat och nu uppgår till cirka 50 procent av BNP. Som ett första steg måste en tidsserie tas fram bakåt i tiden för att kunna testas i modellen. Därefter bör tidsserien testas i AI-modellen.

En annan förbättring är att ta fram export och import i fasta priser månatligen. Deflatering skulle kunna göras med hjälp av de delar av PPI som täcker utrikeshandel så bra som möjligt. På längre sikt finns kanske andra möjligheter att fastprisberäkna utrikeshandeln månadsvis.

Den nya informationen att bias och skillnaden i BNP från användnings- och produktionssidan samvarierar i hög utsträckning bör integreras i det fortsatta utvecklingsarbetet av AI liksom i de löpande beräkningarna av AI. Exakt hur denna information kan användas bör utredas närmare.

Det går att snabba upp industriproduktionsindex (IPI), så att AI kan publiceras efter 30 dagar istället för som nu 40 dagar. Det genomsnittliga procentuella felet vid en tidigareläggning är drygt 4 procent enligt en grov skattning. Felet kommer att bli mindre om ansträngningar görs för att få in de största företagen i undersökningen i tid.

För att underlätta möjligheterna att analysera utvecklingen av AI för de som arbetar med AI, samt för att förbättra den pedagogiska förklaringen av modellen för användare föreslår projektet att förbättra informationen i pressmeddelandet och att ta fram en testmodell av AI så att en kunskap kan byggas upp för att kunna förutse hur förändringar av BNP, och de olika indikatorerna, inverkar på utvecklingen av AI.

[1.1.7 BNP-snabbindikator.pdf](#)

1.1.8 Databas för produktivitsutveckling i offentlig sektor, förslag nr 24

I samband med att produktivitsberäkningar av offentlig produktion blir möjliga när volymmått för offentlig produktion blir tillgängliga bör en databas för att redovisa produktivitsförändringarna skapas. Även andra beräkningar än NR-beräkningar kan ingå i databasen.

Enligt åtgärdsplanen ska projektet genomföras under 2008 men skjuts på framtiden på grund av att indata av tillräcklig kvalitet saknas, då volymmåtten ännu inte är kvalitetssäkrade.

Projektet har inte påbörjats.

1.1.9 Multifaktorproduktivitet och arbetsproduktivitet

Syftet är att i NR:s årsberäkningar redovisa multifaktorproduktivitsutvecklingen för näringslivsbranscherna. En lämplig ambitionsnivå är att efter definitiva årsberäkningarna för år 2006 och den reviderade tidsserien från 1993 också publicera multifaktorproduktivitetens utveckling på samma nivå. Vidare att med början 2008 publicera säsongrensade arbetsproduktivitsberäkningar, lämpligen på samma branschnivå som produktionsutvecklingen redovisas på idag i kvartalsberäkningarna.

Arbetet bedrivs inom EU-klems projektet under 2009 och 2010, som fått resurser genom EU-grants. Resultatet och utvecklingsarbetet redovisas Produktivitsboken 2008.

[1.1.9 EU-klems 1.pdf](#)

1.1.10 Satelliträkenskaper för IT-sektorn

Syftet med att utveckla satelliträkenskaper avseende produktion och användning av IT är att underlätta för användare att analysera betydelsen av IT i ekonomin och säkerställa att uppgifterna redovisas i ett konsistent ramverk.

Projektet är senarelagt då tydliga EU-krav saknas. Vissa analytiska studier av lämpliga indikatorer för att mäta IT har skett inom ramen för SCB:s analysenhet.

Projektet är inte påbörjat. Nedprioriterat av resursskäl.

1.2 Input/output-statistik

De tre delprojekten under rubriken Input-output-statistik syftar till att förbättra underlaget till tillgångs(T)- och användningstabellerna(A) och till symmetriska produkt- respektive branschtabeller (input-output). EU-kraven enligt ENS är T/A tabeller årligen och symmetriska tabeller vart 5:e år.

1.2.1 Importstruktur, förslag nr 7

Syftet med förslaget är att via utrikeshandelsstatistiken, företagsregistret och viss direktinsamling från företag förbättra underlaget för beräkning av importstrukturen i svensk ekonomi.

Importtabellen i input-output-beräkningar är i stor utsträckning beräknad med hjälp av modellantaganden. Detta är ett vedertaget förfarande och så görs överallt i världen. Men det betyder att det förstås finns ett önskemål från användare om att få mer "hård" information om importanvändning.

Tyvärr är det mycket svårt att genom statistiska undersökningar fånga den informationen. Aktörerna i ekonomin vet helt enkelt många gånger (oftast) inte själva om de produkter de använder är importerade eller producerade i Sverige. SCB har gjort försök att undersöka importanvändningen hos industriföretagen, senast i mitten på 1990-talet. Det gav inga som helst användbara resultat, tvärtom riskerade hela den undersökning där frågan om importanvändning ingick (INFI) att misslyckas och frågan måste tas bort från undersökningen.

Försök har gjorts att använda uppgifter om utrikeshandeln med varor avseende 2002 kombinerad med branschuppgifter från FDB. Det gav inte några användbara resultat, en mycket stor andel av importen sker genom grossister och annan handel samt transportförmedling, och det går inte att urskilja ändamålet med importeringen (t.ex. investering, förbrukning, vidareförsäljning). Det skulle däremot kunna vara en möjlig framgångsväg för importen av tjänster, som inte på samma sätt kan göras genom mellanhand.

I de diskussioner som ägt rum angående förbättrad Input/Outputstatistik, har insamling av statistik om handelsmarginaler och statistik om inputstruktur i tjänstenäringarna prioriterats framför försök att samla in information om import på grund av att man där ser möjligheter att nå påvisbara och användbara resultat.

Under våren 2009 beslöts nedprioritera detta projekt av resursskäl, varför det avslutas.

1.2.2 Insatsförbrukning av varor och tjänster i tjänstenäringarna, förslag nr 8

En intermittent undersökningsmodell har utvecklats vilket innebär att 1/3 av tjänstebanscher ska undersökas varje år. Undersökningen startade 2006 (med referensår 2005) och kallas numera Tjänsteföretagens förbrukning.

Pilotundersökningen avseende referensår 2007 är den tredje datainsamlingsomgången över tjänsteföretagens förbrukning. Den första pilotstudien täckte, partihandeln, hotell och restaurang, telekommunikation, företags-tjänster och fastighetstjänster. Data för denna undersökning samlades in på en separat enkät och undersökningen vände sig till ett mindre antal företag totalt sett cirka 1000 företag. Den stora slutsatsen från undersökningen var att den fungerade väl och om man bortser från telekommunikation var det mindre än tio procent av kostnadsmassan som var ofördelad.

I den andra pilotundersökningen avseende referensår 2006 samlades data in inom ramen för FEK 2006. Följande tre branscher undersöktes: motorhandeln, kultur och rekreationstjänster, samt övriga tjänster. Slutsatsen från denna undersökning var att det inte gick så bra. Den stora orsaken till detta var att en stor del av kostnaden var ofördelad och återfanns under övrigt. Orsaken till detta berodde förmodligen på att det inte fanns någon kontroll för stora värden under övrigt.

För referensår 2007 samlades data avseende övriga externa kostnader återigen inom ramen för FEK. En kontroll har lagts till kontrollprogrammet för att se till att värden under övrigt tas om hand. De branscher som undersöks 2007 är landtransport, databehandlingsverksamhet, företagstjänster samt

renhållning och avfallsverk. Kostnader för råvaror samlas in en telefonuppföljnings-undersökning utifrån lämnade data i FEK. Målet med denna studie är att fånga upp vilka kostnader som döljs under råvaror och förnödenheter.

År 2008 (avseende referensår 2007) har samtliga tjänstebranscher undersökts. Därefter kommer implementeringen i nationalräkenskaperna.

[1.2.2 TFF Tjänsteföretagens förbrukning.pdf](#)

1.2.3 Handelsmarginaler, förslag nr 6

Det finns ett stort behov hos NR av information om faktiska produktvisa handelsmarginaler, fördelade på parti-, detalj- och motorhandeln. Resultaten kan signifikant förbättra tillgångs- och användningstabellerna (T/A-tabellerna) och därmed BNP-beräkningarna. Information om produktvisa handelsmarginaler behövs inte årligen utan en intermittent undersökning, t ex. vart tredje eller vart femte år, bedömer NR i så fall vara rimligt.

Undersökningarna för detalj- och partihandeln tycks generellt ha lyckats väl. Undersökningen av motorhandeln kan förväntas vara i linje med de från detalj- och partihandelsundersökningarna.

Svarsfrekvensen var låg, särskilt med tanke på att undersökningen hade uppgiftslämnarplikt. Det är därför viktigt att man i en eventuellt kommande undersökning lägger ned kraft på att förbättra svarsfrekvensen. Syftet med undersökningen är att få in tillräckligt många observationer per produktgrupp för att på så sätt få ett bra underlag för beräkningen av de relativa handelsmarginalerna, som sedan appliceras på branschtotaler.

En del svagheter i tillförlitligheten finns i det resultat som har tagits fram. Detta beror främst på att undersökningen genomfördes för första gången, snarare än på modellen som sådan. Vid nästa produktionsomgång kan vi förbättra tillförlitligheten genom att justera urvalsstorlek och stratifiering för att effektivt täcka de önskade produktgrupperna.

Branschorganisationer har haft en del invändningar under samrådsförfarandet. Man ansåg dels att uppgifterna är känsliga för företagen att lämna ut och dels ifrågasatte man nyttan med uppgifterna, eller åtminstone såg man ett pedagogiskt problem att förklara nyttan för uppgiftslämnarna.

NR kan i dagsläget inte bedöma den faktiska nyttan med undersökningen pga ett antal andra faktorer och eventuella förändringar som påverkar helhetsbilden. Däremot har man tillsatt ett projekt som ska utvärdera resultaten från HMU, implementera HMU där det är tillämpligt samt beräkna parti- och detaljhandel var för sig.

[1.2.3 Handelsmarginaler.pdf](#)

1.3 Prisstatistik

1.3.1 Harmonisering av prisstatistik till EU-krav, förslag nr 3

Syftet är att anpassa det harmoniserade indexet för konsumentpriser (HIKP), köpkraftsparitetsundersökningen (PPP), tjänsteprisindex (TPI) inkl. import av varor och tjänster och producentprisindex (PPI) till nya och ändrade EU-krav. För TPI gäller det att uppfylla EU-krav på godkända eller acceptabla index (A- och B-metod) för privata tjänster.

Under rubriken ingår också ett projekt som syftar till att ta fram löpande variansskattningar för KPI:s, PPI:s och TPI:s olika delar som underlag för urvalsallokering och en förbättrad kvalitetsredovisning.

Anpassning till gemensamma EU-regler har främst berört TPI och HIKP (och KPI) samt i någon mån PPP. Vad gäller TPI se vidare avsnitt 1.3.3.

För HIKP:s del har en anpassning gjorts till det nya kravet vad avser mätperiodens längd avseende energi och vissa andra varor. Mätmetoderna för nya bilar och för böcker har varit föremål för översyn och nya metoder enligt EU-rekommendationer tillämpas fr.o.m. 2007. Även krav på ett konstantsskatteindex i anslutning till HIKP tillgodoses av Sverige fr.o.m. 2007. Vidare har Sverige deltagit, och deltar alltså, i den pilotverksamhet som syftar till att ta fram prisindex avseende egnahemsboende. Mindre förändringar har gjorts avseende PPP-underökningarna, till vilka verksamheten anpassats löpande.

Under 2007-2008 genomfördes ett projekt avseende variansskattningar i samtliga indexprodukter. Endast när det gäller PPI föreligger fullständiga resultat som också används för allokeringen av urval. För KPI föreligger resultat avseende stora delar av produkten. De har emellertid ännu inte kommit till användning. För TPI föreligger skattningar enligt en grovt förenklad ansats som behöver utvärderas. Projektet bör så snart resursläget medger slutföras i enlighet med de ursprungliga målen.

1.3.2 Producentprisindex (PPI), förslag nr 2

Syftet är att förbättra urval, metoder och processer i producentprisindex (PPI).

Mixproblem – En väsentlig åtgärd inom ramen för projektet har varit att minska problemet med prisuppgifter som inte är jämförbara från den ena perioden till den andra. I stor utsträckning kan det förklaras av att prisuppgifterna avser ett genomsnittligt pris som beräknats över transaktioner under respektive period som inte är helt jämförbara. Det kan bero på att skillnader med avseende på produktens fysiska karaktäristika, tillämpade försäljningsvillkor o.d. eller att det rör sig om olika kundkategorier med skilda prisnivåer. Åtgärderna har varit intensifierade kontakter med uppgiftslämnare samt förbättrade instruktioner. Personalen har fått tillgång till bättre skrivna instruktioner som utbildning som ett stöd för att bättre kunna hantera problematiken.

Aktualisering av urval – Sannolikhetsurval har i viss utsträckning tillämpats i PPI sedan 2003 då ett särskilt projekt startades för att förbättra urvalsmetoder och -processer. Under 2005 inleddes aktualisering av urvalet enligt ett rullande schema som innebär att hela urvalet ses över under en femårsperiod. Inom ramen för Emma-projektet har det arbetet fullföljts

samtidigt som processen vidareutvecklats och dokumenterats. Vidare har införts en rutin med branschutredningar som klargör förutsättningar avseende den del av urvalet som ska aktualiseras inför det nya undersökningsåret.

Unika produkter – En besvärlig omständighet vid indexberäkning är då företagets produktion/import domineras, eller helt och hållet utgörs av, icke återkommande produkter. Den konventionella tekniken för prismätning fungerar då inte. Inom ramen för projektet har studerats vilka metoder som används av andra länder. Vidare identifierades ett antal urvalsobjekt i PPI där man försökte komma fram till en tillämpning av en mer avancerad teknik. Det lyckades i ett fåtal fall och avgörande för framgång var företagets vilja/möjlighet att samarbeta för att åstadkomma en fungerande lösning. En slutsats är att det är svårt att förena dessa ansatser med en väldefinierad uppgiftsplikt.

Industriella tjänster – Sedan hösten 2004 pågår en begränsad insamling av priser för tjänster som är klassificerade som industriprodukter. Inom ramen för projektet har täckningen utökats väsentligt. Förändring av föreskrifterna för PPI har också gjorts i syfte att möjliggöra uppgiftsplikt avseende tjänsteproduktionen. Arbetet med att öka täckning har pågått fortfarande under 2009 inför index avseende 2010.

Urvalsförstärkning – PPI-urvalet är mycket litet i ett internationellt perspektiv, vilket också innebär att urvalssäkerheten är förhållandevis stor. Inför statistikåret 2009 genomfördes därför en 25-procentig utökning av urvalet.

IKT-produkter – En förstudie genomfördes 2005. Inom ramen för projektet i infördes under 2006 förbättringar de löpande beräkningarna avseende de tre aktuella områdena: persondatorer, elektroniska komponenter och mobiltelefoner.

[1.3.2 Industrial services in PPI.pdf](#)

[1.3.2 Kvalitetsjustering av ICT produkter.pdf](#)

[1.3.2 Non-comparable Transactions and Mix-problems Sweden.pdf](#)

[1.3.2 Pricing Large Equipment.pdf](#)

[1.3.2 The process of updating the sample.pdf](#)

[1.3.2 Variance analysis - Final report.pdf](#)

1.3.3 Tjänsteprisindex inkl. index för export och import av tjänster, förslag nr 4 och 5

Syftet är att utveckla producent-, export- och importprisindex för tjänster i den privata tjänstesektorn.

Vid utgången av 2006 fanns prisindex som enligt EU:s klassificering är godkända (typ A) eller acceptabla (typ B) för 60 procent av förädlingsvärdet i den privata tjänstesektorn. Därefter har tolv nya tjänsteprisindex utvecklats och övergått i löpande produktion. Detta har medfört att SCB fr.o.m. 2010 uppfyller Eurostats krav gällande Tjänsteprisindex. De tolv nya indexen presenteras i tabellen nedan.

SNI-kod	Benämning	Kommentar
38	Avfallshantering; återvinning	Ingår numer i PPI
49.2	Järnvägstransport, godstrafik	
49.31	Kollektivtrafik	
62.09	Andra IT- och datatjänster	EU-krav
63.91	Nyhetsservice	EU-krav
70.2	Konsulttjänster till företag	EU-krav
71.2	Teknisk provning och analys	EU-krav
73.1	Reklamverksamhet	EU-krav
73.2	Marknads- och opinionsundersökning	EU-krav
77.3	Uthyrning av maskiner och materiella tillgångar	
81.2	Rengöring och lokalvård	EU-krav
96.01	Tvätteriverksamhet	

Utvecklingsarbetet inom Tjänsteprisindex består huvudsakligen av utveckling av nya prisindex samt översyn av befintliga index. Översyner innebär att använda metoder utvärderas och genomförs främst för tjänstebranscher som förändras snabbt.

Arbetet med EMMA-projekten påbörjades under 2006 då en strategi för utvecklingen av Tjänsteprisindex utformades och fyra nya index utvecklades. Utvecklingsarbetet var sedan särskilt intensivt under 2007 då fem nya index utvecklades samtidigt som fyra översyner av existerande index genomfördes. Dessutom genomfördes förstudier avseende möjligheten att utveckla prisindex för export och import av tjänster samt handelsmarginalen inom parti- och detaljhandeln.

Under 2008 utvecklades ytterligare tre nya prisindex och tre översyner av befintliga index genomfördes. Dessutom påbörjades en utredning avseende prisindex för offentliga tjänster samtidigt som utredningen om export och import av tjänster fortlöpte. Dessa utredningar avslutades i början av 2009.

Möjligheten för NR att använda resultaten av nya tjänsteprisindex uppstår först efter ett års löpande produktion eftersom NR behöver prisindex med föregående helår som bas. NR kan dock använda index under första produktionsåret för att få en uppfattning om prisrörelserna för branschen i fråga.

Förbättringarna för den ekonomiska statistiken består i första hand av att NR får relevanta prisindex för att fastprisberäkna produktionsvärden för tjänstebranscher. Genom att använda TPI uppfyller också NR Eurostats krav på att A-metoder används vid fastprisberäkning. Samtidigt som fastprisberäkningen förbättras erhålls också prisindex som är av intresse för marknadens analytiker och andra användare av ekonomisk statistik.

[1.3.3 Avfallshantering.pdf](#)

[1.3.3 Computer activities.pdf](#)

[1.3.3 Handelsmarginalen.pdf](#)

[1.3.3 Kollektivtrafik.pdf](#)

[1.3.3 Nyhetsservice.pdf](#)

[1.3.3 Public services.pdf](#)

[1.3.3 Rapport Utrikeshandel.pdf](#)

[1.3.3 Renhållningrapport.pdf](#)

[1.3.3 Review of legal and accounting services.pdf](#)

[1.3.3 Slutrapport banköversynen.pdf](#)

[1.3.3 Slutrapport Utrikeshandel.pdf](#)

[1.3.3 SPPI and PPI improvements 2008-2009.pdf](#)

[1.3.3 Tjänsteprisindex för Konsultverksamhet.pdf](#)

[1.3.3 Tjänsteprisindex för Marknads- och opinionsundersökning.pdf](#)

[1.3.3 Tjänsteprisindex för rengöring och sotning.pdf](#)

[1.3.3 Tvätteriverksamhet.pdf](#)

[1.3.3 Översyn Sjötransporter.pdf](#)

[1.3.3 Översyn Vägtransporter.pdf](#)

1.3.4 KPI-utredningens förslag och tillägg enligt utredningen om den ekonomiska statistiken, förslag nr 1

Syfte är att genomföra de förslag som tas upp i aktionsplanen för bättre prisstatistik (2002) och som inte täcks av de medel som tilldelats SCB 2003 eller tidigare med anledning av KPI-utredningen. Dessa förslag avser införande av skannerdata och handdatorer för att göra datainsamlingen billigare m.m.

Efter remissbehandlingen av KPI-utredningen fick SCB och Nämnden för konsumentprisindex i uppdrag av Regeringen att förbättra indexberäkningarna avseende egnahemsposten. Arbetet har bedrivits inom ramen för projektet och har framför allt har ägnats en idé av Anders Klevmarken (ledamot av indexnämnden) om vad som kallats en semi-dynamisk ansats. Ingen av de olika lösningar som diskuterats har emellertid vunnit något brett stöd. I slutet av december beslutade indexnämnden istället om en mindre metodjustering inom ramen för nuvarande principiella modell. Det är f.n. inte klarlagt om Regeringens uppdrag till SCB och indexnämnden därmed kan anses slutfört vad avser egnahem.

Handdatorer infördes under loppet av 2008 för datainsamlingen i butik. Genom avtal med handeln erhålls skannerdata för en del av detaljhandeln. Av resursskäl har endast begränsade studier kunnat göras vad avser möjligheterna att utnyttja materialet som underlag för indexberäkningarna.

[1.3.4 Alternativ ansats för egna hem.pdf](#)

[1.3.4 Dags för stambyte i KPI -
Nuvarande metod för egnahem reviderad.pdf](#)

[1.3.4 Nybygge i KPI -
Operationalisering av den semidynamiska egnahemsansatsen.pdf](#)

[1.3.4 Nybyggnadsstatistik i KPI.pdf](#)

[1.3.4 Snabba priser i långsam statistik, dags att växla upp-
Användning av Fastighetspriser i KPI.pdf](#)

1.3.5 Prisindex för IT-produkter, förslag nr 10

Inom projekten avseende PPI och TPI har genomförts och genomförs åtgärder som syftar till att förbättra kvaliteten på vissa IT-relaterade produkter. Syftet med det här projektet är att säkerställa att kvaliteten avseende prisindex på IT-området sammantaget håller en tillräckligt hög kvalitet samt att om möjligt presentera en sammanhållen prisstatistik på IT-området.

Utredningen som avslutades 2008 kunde inte finna stöd för att utveckla en sammanhållen prisstatistik på IT-området. Slutsatsen var istället att statistik användarna vill kunna utnyttja en detaljerad statistik avseende de delar av området som är föremål för deras specifika intresse, och att det bör tillgodoses genom en fortsatt utveckling inom ramen för de befintliga statistikprodukterna. Utredningen beskriver i övrigt förutsättningarna och möjliga tekniker för prisstatistiken inom olika delar av IKT-området, och en viktig slutsats är att förändrade förutsättningar måste följas noggrant så att metoder, urval etc. ständigt kan anpassas. En tillförlitlig och relevant prisstatistik avseende IKT-produkter måste därför med nödvändighet bli förhållandevis kostsam, vilket ska beaktas vid allokeringen av resurser för olika delar av de berörda statistikprodukterna.

[1.3.5 Prisstatistik inom IKT-sektorn.pdf](#)

[1.3.5 Teleöversyn.pdf](#)

1.4 Uppsnabbning av NR , förslag 17

Uppsnabbning av kvartalsvis BNP till 60 dagar

Publicering av kvartalsvis BNP 60 dagar efter referenskvartalets utgång har införts från och med 4 kvartalet 2006 med publicering 1 mars 2007.

Uppsnabbningen förväntades medföra försämringar i några delar av underlagen till beräkningarna i enlighet med vad som specificerats i bilaga 1 till slutrapporten. Utfallet vad gäller statistikleveranserna var ungefär som förväntat eller något bättre. Vad gäller sysselsättning i offentlig sektor så inkom fullständigt underlag mot förväntat endast för två månader. En avstämning mot slutliga resultat i Investeringsenkäten visad att de preliminära uppgifterna som använts stod sig bra. Det är dock svårt att redan nu göra en bedömning av vilka effekter den genomförda uppsnabbningen har på kvaliteten i beräkningarna totalt sett.

Uppsnabbningen innebär kortare tid för det avstämningsarbete som görs för att tillgångssidan och användningssidan i ekonomin ska visa samma BNP-utveckling. Även publiceringsprocessen har snabbats upp. .

Uppsnabbning av snabben och ordinarie räkenskaper för andra kvartalet

Under 2008 genomfördes uppsnabbningar av ordinarie beräkning av andra kvartalet såväl som snabberäkningen för andra kvartalet. Hushållens disponibla inkomster snabbades successivt upp under året med målsättningen att hushållens disponibla inkomster och reala sektorräkenskaper skulle publiceras samtidigt som med produkträkenskaperna (BNP) från och med första kvartalet 2009. Denna uppsnabbning genomfördes också vid publiceringen den 29 maj 2009. Uppdelning mellan finansiella och icke-finansiella företag sker dock först vid publicering ca 85 dagar efter kvartalets utgång.

Uppsnabbning till 45-dagar

Syftet med projektet är att utreda hur metoder och underlag bör förbättras/förändras för att kunna redovisa snabbversioner av NR (45-dagar) och därmed uppfylla de krav som uppställts för de s.k. Principal Economic Indicators (PEEI). I projektet ingår också att testa metoder och genomföra provberäkningar för ett antal kvartal under 2007 och 2008.

Detta delprojekt har avbrutits på grund av nedprioriteringar av kunderna då en uppsnabbning skulle innebära en alltför kraftig kvalitetsförsämring.

[1.4.0 Uppsnabbning 60 dagar.pdf](#)

[1.4.0 Uppsnabbning av NR.pdf](#)

1.5 Korttidsindikatorer för tjänstesektorn (NA/NS)

Syftet är att kunna belysa tjänstesektorn på ett likartat sätt som man kan belysa den varuproducerande sektorn. Korttidsindikatorer för tjänstesektorn skulle då omfatta tjänsteproduktionsindex, orderstatistik för tjänstenäringarna, kapacitetsstatistik för tjänstenäringarna och tjänstehandel med utlandet.

1.5.1 Tjänsteproduktionsindex, förslag nr 25

Tjänsteproduktionsindexet har tagits fram för att vara en aktuell indikator över tillväxten av produktionen inom tjänstenäringarna, i fast priser. Det nya indexet ska även vara en indikator för de kvartalsvisa beräkningarna av tjänsteproduktionen inom nationalräkenskaperna.

Under 2006 utvecklades ett tjänsteproduktionsindex på kvartalsbasis. Under 2007 fortsatte arbete med att utveckla månadsindex för tjänstesektor som motsvarar industriproduktionsindex. Infördes i löpande produktion 2008.

Tjänsteproduktionsindexet publiceras till en början för totala tjänstenäringar och sex branschaggregat

- Handel (SNI 50-52)
- Hotell och restauranger (SNI 55)
- Transport, magasinering och kommunikation (SNI 60-64)
- Företagstjänster (SNI 70-74)
- Utbildning, hälso- och sjukvårdstjänster (SNI 80-85)
- Övriga tjänster (SNI 90-93)

Dokumentation förklarar metoden bakom beräkningarna av tjänsteprisindex. Genomgången görs branschvis där källorna för deflatering och output redovisas för varje bransch.

[1.5 Korttidsindikatorer för tjänstesektorn.pdf](#)

1.6 Övriga förbättringar av annan ekonomisk statistik – åtgärdsplanen

Finansdepartementet, ekonomisk politik:

1.6.1 Tidserieanalys, säsongrensning, förslag nr 39

Ett utvecklingsprojekt för förbättringar inom området säsongrensning till-sattes 2007. Syftet var att bättre tillgodose kundernas behov och att för-bättra verktyg och infrastruktur inom området säsongrensning. Projektet inleddes med en studie av kedjningsmetoderna "annual overlap" och "over the year" i syfte att ta reda på om valet av metod påverkar diskrepansen mellan ett NR-aggregat och summan av dess komponenter.

På grund av personalavgångar avbröts studien sommaren 2008 men åter-upptogs under hösten dock med betydligt mindre resurser än planerat. Detta medförde att arbetet drog ut på tiden och att endast delar av projek-tet kunde genomföras. Studien redovisas i rapporten "Kedjningsmetoder för kvartalsdata i nationalräkenskaperna (Martin Odencrants och Gustaf Strandell 2009)".

Med utgångspunkt från kundernas kritiska synpunkter, nya EU-krav och förslagen från projektet "Kvartalsmönster i BNP" och de frågor kring till-lämpningen av säsongrensningsmetoder som Finansdepartementet ställde efter den ändrade hanteringen av extremvärden i samband med publice-ringen av fjärde kvartalet 2008 behöver såväl de återstående delarna av detta projekt som andra angelägna förbättringar avseende säsongrens-ningen av NR genomföras.

En förutsättning för att såväl utvecklingsarbetet som löpande arbete med säsongrensning av nationalräkenskaperna ska kunna bedrivas effektivt och leda till statistik av hög kvalitet erfordras tillgång till både metodkompe-tens och NR-kompetens. Kompetensen för säsongrensning av NR behöver samlas förslagsvis i en permanent arbetsgrupp under ledning av NR. Den bör ha en stabil finansiering och bestå av både metodstatistiker från PCA och personer från NR t.ex. med 2-3 personer från vardera avdelning. Alter-nativt skulle gruppen organisatoriskt kunna placeras på NR-avdelningen.

Alla aktiviteter är angelägna och en lämplig organisation för detta arbete t.ex. projekt bör utformas så snart som möjligt. Regeringen skriver i vår-propositionen att man med tillfredsställelse konstaterar att SCB och KI avser att arbeta vidare med säsongrensningsmetoderna under 2009.

[1.6.1 Tidsserieanalys, säsongrensning.pdf](#)

[1.6.1 Tidsserieanalys, säsongrensning - Kedjningsrapport.pdf](#)

[1.6.1 Tidsserieanalys, säsongrensning summakonsistens.pdf](#)

1.6.2 Längre tidsserier i annan ekonomisk statistik, förslag nr 38

Syftet med delprojektet är att kartlägga för vilka produkter som längre tids-serier bör tas fram, göra dem tillgängliga på SCB:s webbplats och förbereda löpande uppdateringar.

De användarkontakter som genomförts, och som avsett behoven beträffande den ekonomiska statistiken i sin helhet, inklusive national-räkenskaperna, har gett tydliga indikationer beträffande vilka områden som betraktas som mest angelägna. Det är i första hand längre tidsserier i

NR (där sammanhängande kvartalsserier från 1980 och årsserier på grövre nivå från 1950 ansetts angelägna) och i andra hand förbättringar avseende arbetskraftsundersökningarna (AKU). Annan primärstatistik har prioriterats lägre. Det har vidare lagts relativt stor vikt vid att statistiken presenteras på ett för användarna bra sätt, vilket ska tolkas som att den i största möjliga utsträckning ska finnas tillgänglig i Sveriges statistiska databaser.

Längre historiska serier har publicerats under 2007. Några längre tidsserier för sysselsättning enligt AKU (årsdata) har lagts ut på SCB:s webbplats.

Även serier för arbetslöshet och arbetade timmar är beräknade. Vidare har, inte minst för att tillgodose behov som KI gett uttryck för, under hösten 2007 det gjorts omräkningar av tidsserier med kvartalsdata för nationalräkenskaperna på grov nivå. Det gällde försörjningsbalans, förädlingsvärden fördelade på bransch och arbetade timmar fördelade på bransch.

Dessutom gjordes en omräkning av årsvisa försörjningsbalansen. Dessa tidsserier publicerades i samband med att nationalräkenskaperna publicerade tredje kvartalet för 2007 och reviderade tidsserier från 1993, som ett resultat av den stora översynen (generalrevideringen). Något senare publicerades även fasta bruttoinvesteringar samt hushållens konsumtion fördelad efter varaktighet. Samtliga dessa framräknade tidsserier har start 1980.

Ett projekt vars syfte främst har varit att visa på möjligheterna att analysera läge och utveckling för olika sektorer med utgångspunkt i ekonomins balansräkningar har genomförts. Analyserna har i huvudsak genomförts med hjälp av befintlig statistik från sektor- och finansräkenskaperna. Stor vikt har lagts vid analyser av strukturella förändringar med utnyttjande av långa tidsserier där även äldre statistiskt material som t.ex. nationalförmögenhetsberäkningarna för perioden 1980–1994 utnyttjats. Det har gett möjligheter att belysa hur exempelvis 1990-talskrisen och finanskrisen 2008–2009 har påverkat ekonomins balansräkningar. Det underlagsmaterial med långa tidsserier som i vissa fall sträcker sig tillbaka till 1950 publiceras i digital form på SCB:s webbsida.

1.6.3 Månadsstatistik för hushållens förmögenhet, förslag nr 47

Syftet är ta fram en snabb månadsstatistik över hushållens förmögenhet för att åstadkomma ett bättre underlag för penningpolitiken. Huvuddelen av underlaget för denna statistik finns redan tillgängligt på månadsbasis och övriga delar av hushållens förmögenhet är möjliga att uppskatta eller skriva fram. Arbetet inleds med en uppdatering av kundbehoven. Ändrad förmögenhetsredovisning kan ändra förutsättningarna för statistik enligt detta förslag.

Projektet har senarelagts som följd av nedprioritering av kund.

1.6.4 Valutaomräkning, förslag nr 50

Internationaliseringen har lett till att de svenska multinationella företagen måste administrera stora valutaflöden. Detta sker oftast i egna internbanker och treasuryfunktioner och valutasäkring görs dels inom verksamheten, dels med utgångspunkt från de totala nettoflödena i koncernen.

De flesta multinationella företagen använder interna budgetkurser, som oftast baseras på en enskild dagskurs vid ett tillfälle under varje månad eller kvartal. Vid affärsavslut används terminkurser, vilkas löptid avgörs

av de villkor som ställs beroende på kontraktets längd och betalningsperiod.

Dessa kan därför skilja sig mycket från rådande dagskurser. Detta får till följd att det är svårt att "korrekt" ange underliggande dagskurs eller tullkurs för varje enskild affär.

Enligt ENS/SNA är det valutakursen vid transaktionstillfället som skall användas men finansiella transaktioner, t ex terminskurser, skall bokföras separat. Dessa regler skiljer sig från dem som gäller för utrikeshandelsstatistiken och de metoder som används i multinationella företag. Orsaken till de statistiska diskrepanserna är dels varierande redovisningsmetoder för olika undersökningar, dels användning av företagsinterna metoder baserade på annan grund.

För att uppnå ett enhetligt rapporteringssätt krävs att SCB ökar kunskapen om de multinationella företagens agerande när det gäller hantering av växelkursrisker. Detta bör ske genom ett närmare samarbete med företagen för att bättre förstå företagen och därmed lättare kunna bedöma det statistiska underlag som levereras till SCB. En alternativ metod skulle kunna vara att mäta växelkursförändringar utifrån en schablonmässig metod, bestående av ett månadsgenomsnitt. Detta sätt stämmer bättre överens med de multinationella företagens arbetssätt, då de oftast arbetar med månadskurser som intern budgetkurs. Det är också ett krav enligt de senaste redovisningsmetoderna.

För att komma tillrätta med de fel som uppstår i och med att olika statistiska undersökningar använder olika metoder för växelkursberäkning bör ett arbete göras internt på SCB för att samordna alla undersökningar som frågar efter växelkurs.

[1.6.4 Valutaomräkning.pdf](#)

Finansdepartementet, kommunpolitik:

1.6.5 Uppsnabbning av kommunernas räkenskaper, förslag nr 19

Målet med detta projekt är uppsnabbning av den ekonomiska statistiken för kommunerna. Det långsiktiga målet är att redovisning av nyckeltal för kommunernas verksamheter ska kunna offentliggöras senast den 30 mars året efter verksamhetsåret. Delmålen består av att gå genom hela RS-blanketten, förbättra kommunikationen med kommunerna, effektivare granskning av RS-blanketten, tidigare publicering av nyckeltal i "Vad kostar verksamheten i Din kommun" (VKV) och i kommundatabasen (KDB) samt att ge mer stöd till storkommunerna för att de ska kunna lämna bokslutsuppgifterna tidigare.

Målet att snabba upp den ekonomiska statistiken för kommunerna har delvis kunnat uppfyllas, om jämförelse görs mellan föregående år. Inflödet var för RS2007 bättre än RS2006 och RS2005. Men det återstår mycket arbete och stora förändringar för att kunna uppfylla det långsiktiga målet att kunna redovisa nyckeltal för kommunernas verksamheter senast den 30 mars året efter verksamhetsåret. Delmålen är till största delen uppfyllda eller på väg att kunna uppfyllas under kommande insamling av RS2008.

Inom SCB kommer vårt fortsatta arbete för att snabba upp insamlingen inför RS 2008 att innefatta fortsatt stöd till storstäder, striktare hantering av

anståndsbegäran, uppföljning av byte av kontaktpersoner samt översyn av granskningsprocessen.

För att kunna uppfylla det långsiktiga målet anser vi inom projektgruppen att kommunernas attityder till RS måste förändras, detta kan påverkas genom bl. a. utbildning. De statistikansvariga myndigheterna måste se över sina behov av ekonomiska uppgifter eftersom omfattningen på RS måste minskas och förenklas för uppgiftslämnaren. Ändring av kommunallagen, för att kommunerna ska lämna sin årsredovisning tidigare till fullmäktige, kan vara den enda vägen att uppfylla det långsiktiga målet.

[1.6.5 Uppsnabbning av kommunernas räkenskaper.pdf](#)

Socialdepartementet:

1.6.6 Hälsoräkenskaper, förslag nr 33

Svenska hälsoräkenskaper, definierade enligt OECD:s System of Health Accounts (SHA) publicerades för första gången på nationalräkenskapernas hemsida den 31 mars 2008 samt skickades till OECD, Eurostat och WHO. Tidserierna börjar med år 2001 och redovisas i löpande priser. Det sista redovisade året är 2006 och detta är baserat på preliminär statistik. De tabeller som redovisas är:

- Totala hälso- och sjukvårdsutgifter efter hälso- och sjukvårdsändamål (HC) samt i relation till BNP.
- Totala hälso- och sjukvårdsutgifter efter hälso- och sjukvårdsändamål (HC) och finansiär (HF).
- Löpande hälso- och sjukvårdsutgifter efter hälso- och sjukvårdsändamål (HC) och producentgrupp (HP).

Beräkningarna bygger främst på nationalräkenskapsdata rörande hälso- och sjukvård. Ett antal tillägg har gjorts för den hälso- och sjukvård som inte redovisas separat utan ligger dold inom andra verksamheter. Ett exempel på detta är skolhälsovården som redovisas under utbildningskostnader.

Endast 10 procent av de totala utgifterna är skattade. Dessa har beräknats, dels med hjälp av utredningar gjorda utanför SCB, dels med hjälp av olika modellansatser.

Inom detta projekt har även en ny databas utvecklats. I hälsoräkenskapernas databas ligger data lagrade enligt SHA:s klassificeringar och till detta system sker också överföringar från Nationalräkenskapernas datasystem.

Grunden för SHA är den internationella klassificeringen för hälsoräkenskaper, international Classification for Health Accounts (ICHA), som innehåller tre olika klassificeringar. Den första är den funktionella som klassificerar hälso- och sjukvårdsutgiften efter ändamålet med vården (ICHA-HC) oberoende av vilken enhet som producerat den och vilken sektor som finansierat den. Den andra klassificerar producenten som producerar vården (ICHA-HP) och den tredje vilken sektor som finansierar vården (ICHA-HF).

Totala utgifter för hälso- och sjukvård mäter inhemska enheters slutgiltiga användning av medicinska varor och tjänster samt sjukvårdsproducenternas investeringar. ICHA:s klassificeringar, definitioner och bokföringsregler är kompatibla med A System of National Accounts (SNA 93), som ligger till grund för nationalräkenskaperna.

[1.6.6 Hälsoräkenskaper.pdf](#)

1.6.7 Offentlig finansierad verksamhet i privat regi, förslag nr 34

Syftet är att ta fram en årlig publikation som beskriver de strukturella förändringarna inom de offentlig finansierade tjänsterna, i först hand välfärdstjänster.

Projektet har inriktats mot att lämna förslag på hur man i statistiken ska kunna se samspelet mellan finansiärer och utförare inom vård, skola och omsorg. Projektets förslag är:

- Flödet mellan finansiärer och utförare redovisas i en tvådimensionell tabell med finansiärer på den ena ledden och utförare på den andra
- En extra kvalitetskontroll görs i undersökningen om företagens ekonomi när det gäller fördelningen på verksamheter och kunder
- En översyn görs av urvalsdesignen till den del av företagens ekonomi, som avser fördelningen på verksamheter och kunder. Detta för att möjliggöra en fördelning på utförare
- Offentligt ägda företag införs som en ny kundkategori i företagens ekonomi
- HIO-undersökningen kompletteras så att även registrerade trossamfund ingår. Antalet arbetade timmar för frivilligarbete efterfrågas.
- En löpande årlig redovisning införs med statistik avseende finansiärer och utförare inom vård, skola och omsorg
- En gemensam publicering av uppgifter från företagens ekonomi och HIO-undersökningen görs för ideella föreningar och stiftelser

[1.6.7 Offentlig finansierad verksamhet i privat regi.pdf](#)

[Slutrapport från projektet om finansiärer och utförare inom vården, skolan och omsorgen, FinUt](#)

http://www.scb.se/statistik/publikationer/OE0112_2008A01_BR_X100BR0901.pdf

2 Projekt som ej ingår i den ursprungliga åtgärdsplanen men i den utvidgade åtgärdsplanen

2.1 Säkrare kvartalsskattningar och mindre revideringar i NR

Här ingår aktiviteter för att förbättra kvaliteten i kvartalsräkenskaperna utöver de som redan finns med i åtgärdsplanen för den ekonomiska statistiken

2.1.0 Mer förklaringar och resonemang vid publiceringen av nationalräkenskaperna

Syftet är att bättre beskriva och förklara publicerade uppgifter i direkt anslutning till publiceringen. Kunderna efterlyser mer förklaringar, analyser och resonemang kring publiceringen av kvartalsräkenskaperna. Arbetet inriktas på att komplettera nuvarande publicering med mer förklaringar och analys t.ex. genom att vid NR-publiceringen tillhandahålla kommentarer som idag publiceras i analysenhetens kvartalsrapport.

Under 2008 har kommenterade och analyserande texter successivt införts i BNP-kvartal publiceringen. Dess förklarande texter/fördjupningsartiklar redovisas direkt efter pressmeddelandet i publikationen och följs sedan av tabeller. Texterna tas fram i samarbete med analysenheten.

En utvärdering av texterna genomfördes i början av 2009 som ledde till några mindre förändringar i arbetsrutinerna.

2.1.1 Beskriva och förklara revideringar

Syftet är att bättre beskriva och förklara revideringarna i NR för kunderna i anslutning till publiceringen. Genom analyser av revideringarna kan också brister i underliggande statistik identifieras.

I projektets slutrapport med tillhörande bilaga presenteras hur revideringarna redovisades i samband med publiceringen av fjärde kvartalet 2006. Avsikten är att redovisningen ska fortsätta att utvecklas med utgångspunkt från erfarenheterna från detta projekt. Förslag på fortsatt arbete att förbättra redovisningen av revideringarna är att ta fram en tidsserie på revideringarna mellan första preliminära och första definitiva beräkningen för respektive komponent i försörjningsbalansen. Det är då en fortsättning av det arbete som Lars-Erik Öller och Karl-Gustav Hansson gjorde till utredningen av den ekonomiska utredningen (SOU 2002:118 bilaga 4).

[2.1.1 Beskriva och förklara revideringar i NR.pdf](#)

[2.1.1 Revisions of Swedish national accounts.pdf](#)

2.1.2 Översyn av revideringsförfarandet

Syftet är att utreda och om möjligt samordna nuvarande revideringsförfarande i nationalräkenskaperna, primärstatistiken och betalningsbalansen.

En första utgångspunkt för revideringsförfarandet i den ekonomiska statistiken är att detta skall vara utformat på ett sådant sätt att de redovisade uppgifterna för varje statistikgren, vid varje tidpunkt, i möjligaste mån är så korrekta som möjligt och att de då samtidigt är konsistenta med motsvarande uppgifter i annan näraliggande och jämförbar statistik.

En annan utgångspunkt är att revideringsförfarandet följer internationella rekommendationer.

En tredje utgångspunkt är att revideringsförfarandet för varje statistikgren bör följa ett fastställt mönster och förutbestämd plan när det gäller hur ofta och när revideringarna skall ske i tiden.

En fjärde utgångspunkt är att fastställa hur stort "felet" bör vara i den statistikuppgift som är föremål för revidering, för att en extra och särskild revidering skall ske, som ligger utanför den ordinarie revideringsplanen.

En femte utgångspunkt är att revideringarna av den ekonomiska statistiken i möjligaste mån bör ske samordnat i tiden mellan statistikgrenar som innehåller samma typ av variabler.

En annan utgångspunkt är att väga den förbättring av statistiken som revideringen åstadkommer i förhållande till den resursinsats som behöver sättas in samt de olägenheter som användarna upplever med revideringen som sådan.

Ytterligare en utgångspunkt kan vara att överväga schemalagda generalrevideringar för både primära och sekundära statistikprodukter och som sker samordnat.

Revideringsförfarandet inom den ekonomiska statistiken har i nuläget inte, på ett systematiskt sätt, sin utgångspunkt i dessa kriterier, men bör i framtiden utformas med en lämplig mix av dessa kriterier som ledstjärnor.

[2.1.2 Revideringsförfarande.pdf](#)

[2.1.2 Revideringsförfarandet etapp 2.pdf](#)

2.1.3 Bättre primärstatistik

Syftet är att förbättra kvaliteten i primärstatistik som utgör underlag för kvartalsräkenskaperna. Arbetet har i första hand varit inriktat på förbättringar i utrikeshandelsstatistik, kortperiodisk industristatistik, kvartalsenkäten för kommuner, räkenskapssammandraget för kommuner, investeringsenkäterna, lagerstatistiken och balansstatistik för icke-finansiella företag.

Utrikeshandel med varor och tjänster

En revideringsstudie i utrikeshandel har beskrivit och analyserat orsaker till stora revideringar på produktgrupp-nivå. Studien visar att revideringarna beror på sena svar från uppgiftslämnarna och andra tidigare kända problem som ytterst hänger på uppgiftslämnarna. Åtgärder har föreslagits för att minska revideringar. Koppling mellan Riksbankens och NR:s krav på detaljeringsnivåer i tjänstehandelsstatistiken har studerats. Ett dokument

har tagits fram som beskriver vilka SPIN-koder som motsvaras av insamlade variabler samt på vilka av Riksbankens buster-koder de hamnar.

Investeringar i näringslivet

Modell för skattning av investeringar i näringslivet avseende branscher med många små företag har testats men det har inte visat sig vara en framkomlig väg. Genom att tillämpa cut-off begränsar SCB småföretagens uppgiftslämnarbördan till priset av en sämre precision i skattningarna. Undersökningsvariabelns struktur, faktum att tjänsteföretag inte investerar varje år samt dålig koppling mellan investeringarna i företaget år $t-1$ och år t , komplicerar arbetet. Ökning av urvalet för investeringsenkäter (vissa branscher) undersöktes. En eventuell utökning innebär ökningsar av företagets uppgiftslämnarbördan. Arbetet skall istället inriktas på att försöka påverka inflödet av de enheter som redan ingår i urvalet. Insamling av investeringsuppgifter avseende kvartal 2 alt. en modellskattning undersöktes. En modellbaserad skattning av totala investeringar fördelat på investeringsobjekt har tagits fram.

Kortperiodisk industristatistik

Införandet av GREG-skattning (som använder registerinformation) av förändringar i den kortperiodiska industristatistiken har utretts och en detaljerad metodbeskrivning har gjorts. Möjligheten att samla in uppgifter avseende både industriproduktion och tjänsteproduktion i den kortperiodiska industristatistiken har undersökts. En utvärdering av skillnader mellan vikter som används vid branschaggregering i industriproduktionsindex (IPI) och i nationalräkenskaper har gjorts. Slutsatsen är att IPI:s metod "annual overlap" skall användas. Beräkningar i IPI som inte täcks av leveransuppgifter har sets över. De första branscherna som analyseras är Mejerivaru- och glasstillverkning samt Stål- och metallframställning. Anpassning av produktionssystemet har gjorts.

Kvartalsräkenskaper för kommuner

Undersökningen genomförs fyra gånger om året och utgör ett viktigt underlag till beräkningarna inom Nationalräkenskaperna (NR) avseende kommunal konsumtion, investeringar samt finansiellt sparande. Den urvalsdesign som används är ett s.k. cut-off urval där alla kommuner med fler än 30 000 invånare ingår (80 kommuner).

Efter ett utredningsarbete har det under år 2007 och 2008 gjorts, parallellt med ordinarie cut-off urval, ett test med ett Pareto $\pi\pi$ s-urval tillsammans med en ny cut-off gräns på 15 000 invånare. Urvalsstorleken valdes till 100 kommuner. Osäkerheten har jämförts i årsutveckling för ny och gammal design och en utvärdering av cut-off gränsen gjorts. Utifrån detta kan vi konstatera att båda designerna verkar acceptabla. Nivåskattningarna skiljer sig endast marginellt åt. En fördel med den nya designen är möjligheten att beräkna osäkerhet i form av konfidensintervall som visar vilken precisionen i kvartalsvisa skattningar av kommunal konsumtion, investeringar och finansiellt sparande.

Lager

Projektet kring lagerstatistikens kvalitetsproblem har arbetat utifrån två huvudspår. I ett första steg gjordes ett försök till en objektiv bedömning av lagerstatistikens kvalitet utifrån annan tillgänglig statistik. Jämförelser gjordes med uppgifter från undersökningen Företagens Ekonomi (FEK), och en modell för att bedöma statistikens konsistens utifrån varuflödena i

ekonomin har utarbetats. Det huvudsakliga arbetet har emellertid bestått i att grundligt gå igenom produktionsprocesserna för industrins och varuhandelns lager i syfte att identifiera kvalitetsbrister av olika slag. Samtal har även förts med enheten som ansvarar för kontakterna med stora företag i syfte att få kunskap om de osäkerheter som kan föreligga i uppgiftslämnarnas beräkningar av lagervärdet.

Basten

En översyn av undersökningen Företagens kortperiodiska tillgångar och skulder (Basten) har genomförts under 2008/2009. Projektet har drivits i två delprojekt – Blankett/variabel översyn och Översyn av metoder.

[2.1.3 Bättre primärstatistik Revidering UH varor.pdf](#)

[2.1.3 Bättre Primärstatistik kvartalsräkenskaper för kommuner.pdf](#)

[2.1.3 Bättre primärstatistik Lagerstatistikens kvalitetsproblem.pdf](#)

[2.1.3 Bättre Primärstatistik BAST Etapp1.pdf](#)

[2.1.3 Bättre Primärstatistik BAST Etapp2.pdf](#)

2.1.4 Kvartalsmönster

Slutlig avstämning mellan produktion och användning i de kvartalsvisa reala BNP-beräkningarna görs för närvarande på totalnivå genom att den s.k. korrposten läggs till på användningssidan. Korrposten innehåller alltså oförklarad restpost per kvartal. Den kan analyseras på produktnivå i Kvior-systemet, som är en förutsättning för att kunna använda Kvior fullt ut i det kvartalsvisa avstämningsarbetet för 2005 och framåt. Reviderade kvartalsmönster har inte kunnat införas eftersom det skulle leda till ett behov att revidera tidsserien.

För att lösa dessa problem har projektet Kvartalsmönster startats.

De nya metoderna ska användas vid kvartalsfördelning av årssiffrorna från NR:s generalrevidering. Målet med projektet är att kunna använda Kvior-systemet i kvartalsvis avstämning fullt ut. Detta skulle innebära en förbättrad kvalitet för avstämningsarbetet av kvartalsvis BNP.

Projektet hade följande förslag:

- maskinella avstämningsrutiner ska läggas in i Kvior, vilket möjliggör att Kvior kan användas vid kvartalsavstämning
- mer resurser läggs på kvartalsavstämningen inklusive uppföljning mellan kvartalsberäkningarna
- för 2004 läggs alla nya kvartalsmönster in på sina områden och får påverka framåt och bakåt i tidsserien (1980-1992 får behandlas i projektet Långa tidsserier)
- avstämning ska göras för alla kvartal (med start 2004) i tidsserien utan restposter och publiceras i november 2007
- metoder för kvartalsberäkning analyseras ytterligare med hjälp av enkäten om kvartalsberäkningar
- en databas för lagerberäkningar snarast byggs upp för att underlätta Kviorberäkningarna (det skulle även underlätta årsberäkningarna)
- övergång till kedjning med metoden Annual overlap
- införande av senaste helår som referensår

- direkt rensning av BNP samt publicering av diskrepansen mellan direkt och indirekt rensning, d.v.s. kedjningseffekten
- NR behöver ett verktyg för att göra preliminära rensningar på beräkningsnivå, kanske Demetra
- kedjning på senaste år tillsammans med Annual overlap ska införas så snart som möjligt (utredning behövs om praktiska konsekvenser)
- vi föreslår användning av 5-dagarsvecka för kalenderkorrigeringen

I stort sett alla förslag är implementerade eller på väg att implementeras inom kort.

[2.1.4 Kvartalsmönster.pdf](#)

2.1.5 Turistnettots kvalitet

Den svenska resevalutaexporten har de senaste tre åren ökat med 20 procent årligen i löpande priser. Det är svårt att med enbart realekonomiska faktorer förklara denna ökning. Projektet har funnit att det snarare är en kombination av företeelser som tillsammans bidrar till den kraftiga ökningen. Dessa företeelser handlar både om en reell ökning av exportinkomsterna (ledd av en urstark norsk köpkraft) och om felaktig klassificering av tjänster som inte är att betrakta som resevaluta utan ska redovisas under transporter.

Projektet har däremot inte funnit några grundläggande strukturella brister i kortinformationen som gör att den borde förkastas som informationskälla, trots felklassificeringar och även felaktiga uppgifter. Med bättre klassificeringsmetoder och tydligare rapporteringsanvisningar i kombination med utökad rapportering från kortföretagen finns stora förutsättningar att förbättra källmaterial. Projektet rekommenderar sålunda att SCB även i fortsättningen baserar sin insamling av resevaluta på bland annat kortinformation.

Projektet har undersökt ett antal andra statistikområden som speglar resande och konsumtion över landsgränserna. Visst stöd för nivåerna och utvecklingen av resevalutaexporten har kunnat hittas men sammantaget har inte tillräckliga belägg kunnat påvisas. Den norska gränshandeln i Sverige ökar men uppgifterna om både nivån och ökningstakten varierar.

Vid jämförelser med norsk och dansk resevalutastatistik, s.k. spegelstatistik, finns stöd för ökningen av resevalutaexporten. De stora skillnaderna både vad gäller utveckling och nivåer mellan ländernas statistik ger upphov till många frågetecken överhuvudtaget när det gäller den landfördelade statistiken.

Betalningar som norska konsumenter har gjort i s.k. BAX-terminaler i svenska gränskommuner har hittills inte kommit med i resevalutastatistiken. Under 2007 uppgick dessa betalningar till drygt två miljarder kronor. Det troliga är att dessa uttag i huvudsak går till utgifter inom daglighandeln. Projektet rekommenderar att revideringar görs av resevalutaexporten till följd av denna nya information om BAX-betalningar.

För närvarande pågår en process i Europa och Sverige där de "gamla" avgiftsfria bankkortet avskaffas och i stället erbjuds bankkunderna endast kort som har en betalningsfunktion. Detta har sin grund i ett EU-direktiv om standardiserade bankkort mellan medlemsländerna. Om samtliga

bankomat kort försvinner och ersätts med kort med betal funktion beräknas 90 procent av svenskarna att ha bank-/betalkort, mot nuvarande 60 procent¹. Projektet bedömer därför att kortinformation kommer att bli ännu viktigare som informationskälla för resevalutastatistiken i framtiden.

[2.1.5. Resevalutaposten.pdf](#)

2.2 Samordning NR-FiR och betalningsbalansstatistik

2.2.1 Bättre konsistens NR-FiR

Syftet är att komma till rätta med den bristande konsistensen mellan finansräkenskaperna (FiR) och de reala nationalräkenskaperna (NR). Förslagen i tidigare utredning om skillnader i finansiellt sparande mellan NR och FiR (Bakgrundsfakta 2005:04) utgör utgångspunkt för detta arbete. EU-krav: Projektet är en förutsättning för att uppfylla kvalitetskrav i ENS.

Projektet är uppdelat i olika delprojekt. Arbetet har främst varit fokuserat på Socialförsäkringssektorn, skatteperiodiseringar, staten, kommuner och utlandet. Arbetet har varit mycket tidskrävande då det handlar om att identifiera problemen, utvärdera källor, eventuellt byta källa och/eller införa nya mätningar, utbilda och kommunicera med uppgiftslämnare samt implementera förändringarna i nationalräkenskapssystemet utan att tidsseriebrott uppstår och att samstämmighet råder mellan kvartals- och årsberäkningar.

Socialförsäkringssektorn

Ett nytt frågeformulär har tagits fram och implementerats i finansräkenskaperna. Dessutom har beräkningsmodellerna setts över. Bland annat har transaktioner i finansiella derivat införts vilka tidigare har varit svåra att få uppgift om. De åtgärder som gjorts har inneburit att det finansiella sparandet för socialförsäkringssektorn nu är så gott som lika i de reala- och finansiella räkenskaperna. Den främsta anledningen till att vi inom denna sektor har lyckats är att det endast är ett fåtal uppgiftslämnare, vilket innebär att vi har kunnat gå igenom rapporteringen med dem alla.

Statlig sektor och skatteperiodiseringsmodellen

En modell för att periodisera skatterna i finansräkenskaperna togs fram och infördes 2009. Skatteperiodiseringsmodellen påverkar flera sektorer. För staten har införandet av skatteperiodiseringarna medfört att diskrepanserna minskat betydligt. Men fortfarande finns diskrepanser mellan de reala och de finansiella beräkningarna i staten. Den främsta orsaken till diskrepanserna är att källorna i finansräkenskaperna inte är anpassade till finansräkenskapernas behov på samma sätt som i de reala beräkningarna. Diskussioner har förts med Ekonomistyrningsverket om möjligheten att ta fram nytt underlag till finansräkenskaperna, men som det ser ut nu är detta inte en framkomlig väg. Istället pågår arbete för att utveckla och förbättra dagens rapportering från Riksgäldskontoret. Detta arbete bedrivs nu i Riksbanksprojekt 4.

Transaktioner mot utlandet i finansräkenskaperna

Transaktioner mot utlandet har varit eftersatt i finansräkenskaperna en längre tid. Tillgängligt dataunderlag och beräkningsmodeller har setts

¹ DN 2007-07-06 "Fria bankomat kort på väg att försvinna".

över. Översynen har resulterat i en rad förslag på förbättringar av utlandsberäkningarna som kommer att resultera i minskade diskrepanser och större samstämmighet mellan finansräkenskaperna och betalningsbalansen. Främst handlar det om att bättre utnyttja den information som finns tillgänglig i primärstatistiken. I dagsläget används i flera fall information från andra sektorer, så kallad motsektorinformation, eller residualberäkningar. Dessa förändringar är ännu inte till stor del införda i nationalräkenskaperna.

[2.2.1 Finansiellt sparande i den svensk ekonomin.pdf](#)

[2.2.1 Periodiseringar.pdf](#)

[2.2.1 Periodisering av skatter och sociala avgifter i Finansräkenskaperna.pdf](#)

[2.2.1 Kartläggning Utlandssektorn i FIR.pdf](#)

[2.2.1 Kommuner och socialförsäkringssektorn.pdf](#)

2.2.2 Bättre konsistens NR-FiR-Betalningsbalansstatistik

Syftet är att utreda vad de stora nivåskillnaderna mellan NR och Riksbankens statistik beror på. Det gäller dels bytesbalanssaldot dels bytesbalanssaldots olika komponenter. En förstudie avseende möjligheterna att utarbeta en gemensam modell för skattning av hushållens utlandsplaceringar ingick i projektet, men denna förstudie är inte genomförd.

Orsakerna till differenserna mellan Riksbankens statistik och nationalräkenskaperna är kända. Riksbanken och NR använder samma statistikunderlag men beroende på olika revideringspolicy, olika publiceringstidpunkter och olika metoder för att ta hand om tidsseriebrott så skiljer sig uppgifterna åt. Det finns också en mindre differens som beror på att man använder olika klassificeringsprinciper, vilket beror på att de manualer man följer (Balance of Payment Manual respektive SNA) har en något olika gränsdragning mellan varor och tjänster. En tydlig definitionsskillnad har också uppkommit i och med att EU 2005 införde en lag om fördelning av banktjänster (FISIM) på olika användare, som berörde SNA-tillämpningen men inte BoP. Egentligen finns fler definitionsskillnader men dessa framgår inte då manualerna på grund av brist på uppgifter inte följs till punkt och pricka.

För att få bättre kvalitet och förenkla NR:s beräkningar behövs det en förbättring av kopplingen mellan Riksbankens, SCB:s och NR:s produktfördelning. Projektgruppen har granskat vilka de största behoven är och lagt fram några lämpliga åtgärder. När det gäller uppgifter om transporter har projektgruppen föreslagit hur beståndsdelar i Riksbankens produktgrupper kan omgrupperas för att bättre täcka NR:s behov. I fråga om övriga tjänster föreslås att uppdatera de nycklar som används i dagsläget för att koppla RB:s och NR:s produktgrupper med hjälp av uppgifter från undersökning Företagens Ekonomi tills den nya NR produktindelning är färdig. Samtidigt visar NR stort intresse för att få utrikeshandel med tjänsters uppgifter fördelade på branschnivå vilket leder till bättre och säkrare statistik. En utvärdering av det uppdrag som SCB genomfört åt exportrådet om branschfördelade tjänsteexportuppgifter kan vara en lämplig startpunkt.

En utredning har genomförts med syftet att utreda om förändringar i arbetssätt och samarbetsformer skulle kunna underlätta arbetet med att förbättra konsistensen mellan betalningsbalansstatistiken och NR:s utlands-

konton. Diskrepanser uppstår nämligen mellan NR:s beräkningar för utlandet och betalningsbalansstatistiken trots att de internationella och europeiska standarderna är harmoniserade och dataunderlagen i huvudsak är samordnade.

Med utgångspunkt från en analys av produktionsprocesserna har det visat sig att samarbetet mellan NR och betalningsbalansen fungerar väl. Under det senaste året har också flera orsaker till inkonsistenser kunnat elimineras. Möjligheterna att kunna lösa konsistensproblemen och förbättra statistikens innehåll och kvalitet i övrigt skulle kunna förbättras ytterligare om samarbetet stärktes och utvecklades enligt följande förslag:

- En "strategisk plan" för betalningsbalansstatistiken och NR:s utlandsberäkningar tas fram i samarbete med Riksbanken som en gemensam grund för vad som bör göras på några års sikt.
- En årlig utvecklingsplan för betalningsbalansstatistiken och NR:s utlandskonton upprättas i samarbete med Riksbanken i samband med verksamhetsplaneringen.
- Avdelningscheferna för ES och NR utser två samordningsansvariga, en person från respektive avdelning för att leda och samordna arbetet med den strategiska planen
- Leveransmöten
- Förklaringar till skillnader mellan nationalräkenskaperna och betalningsbalansstatistiken görs tillgängliga
- Ett kort uppföljningsmöte hålls inom ca en vecka efter publiceringen.
- Publiceringsplanerna för NR och betalningsbalansen upprättas i samråd.
- Frågor av gemensamt intresse för betalningsbalansstatistiken, NR:s utlandskonton eller leverantörerna av primärstatistik, som tas upp på internationella möten ska beredas och följas upp gemensamt.
- I samband med det nordiska samarbetet bör betalningsbalansen och NR ta reda om det finns något att lära av Norge och Danmark när det gäller produktionsprocessen eller samarbetsformerna.
- Ett kompetensutvecklingsprogram tas fram för personal som arbetar med betalningsbalansen, NR:s utlandskonton och berörd primärstatistik.

[2.2.2 Anpassning UHT till NR.pdf](#)

[2.2.2 Samordning av BoP och NR.pdf](#)

2.3 Utländska inkomstagare i Sverige (NA/FRS)

SCB har genomfört en förstudie för att undersöka möjligheterna att identifiera personer som driver enskild näringsverksamhet i Sverige och inte är folkbokförda i landet.

Två tänkbara källor har undersökts:

- SRU-blanketterna där enskild näringsverksamhet redovisas till Skatteverket
- F-skattosedlarna som näringsidkare kan ansöka om när de vill bedriva näringsverksamhet i Sverige.

Genom att använda samordningsnumren som normalt ska vara identitet på dessa blanketter så kan jämförelser göras med befolkningsstatistiken för att

se hur många som kommer från annat land. Även personnummer kan förekomma om personen varit folkbokförd i Sverige under någon tidigare period.

För år 2005 undersöktes hur många personer som deklarerat näringsverksamhet som inte var folkbokförda i Sverige. Det totala antalet var 1 245 efter att personer som avlidit eller flyttat utomlands under året räknats bort. Det har inte varit möjligt att med säkerhet avgöra hur många som fortsatt sin verksamhet i Sverige efter flytt utomlands, varför den angivna siffran kan innebära en viss underskattning. Det register över F-skatteanmälningar som SCB erhållit från Skatteverket för verksamhetsåret 2005 visar på en ännu mindre siffra. När SCB inte tagit hänsyn till antalet avlidna eller utflyttade till annat land under året så påträffades 140 personer.

De två källorna verkar inte ge något stort tillskott av data om utländska egenföretagare och därmed har de troligen inte någon nämnvärd betydelse för NR-beräkningarna. Däremot skulle det inom Arbetsmarknadsstatistikens område t.ex. för sysselsättningsstatistik vara av intresse att undersöka datamaterialet ytterligare. Det kan för vissa gränsregioner finnas så många företagare från annat land att det har betydelse för sysselsättning på kommunal nivå. Det kan finnas flera källor eller alternativa angreppssätt att identifiera omfattningen utländskt arbete på svensk mark, framförallt på tjänstesidan. I arbetet med att kartlägga förekomsten av operativa företagsledare, ett uppdrag från Näringsdepartementet där bl.a. Bolagsverkets material används, har även en mindre population personer som inte är bosatta i Sverige identifierats.

2.4 Detaljhandelns omsättning och hushållens konsumtionsutgifter

Syftet är att undersöka förutsättningarna för att månatligen beräkna hushållskonsumtionen med samma metoder som används för konsumtionen av detaljhandelsvaror i de kvartalsvisa nationalräkenskaperna samt att göra erforderliga anpassningar av NR-systemet för att kunna genomföra månatliga konsumtionsberäkningar snarast.

Tre olika delprojekt har genomförts.

Delprojekt 1

Denna förstudie syftar till att undersöka förutsättningarna för att beräkna hushållens konsumtionsutgifter för detaljhandelsvaror månatligen med samma metoder som används vid de kvartalsvisa nationalräkenskaperna. Även en fullständig genomgång har gjorts av samtliga varugrupper för att på bättre sätt få en helhetsbild.

Första steget i förstudien har varit att kartlägga samtliga källor som används vid kvartalsberäkningarna och sedan undersöka om motsvarande statistik finns att få månadsvis, samt ungefär när i tiden de kan levereras till nationalräkenskaperna.

Slutsatsen är att en beräkning av en månadsindikator för hushållens konsumtionsutgifter för detaljhandelsvaror är möjlig med vissa avsteg från kvartalsberäkningarna. En realistisk tidsuppskattning för start av beräkning är januari 2009, men detta beror bl.a. på hur basvärden (utgångsvärden) ska tas fram.

En beräkning av en månadsindikator för samtliga varugrupper är inte möjlig då det idag saknas månatlig data i många fall.

[2.4 Månadsindikator för hushållens konsumtionsutgifter.pdf](#)

Delprojekt 2

Detta projekt har syftat till att undersöka om det är meningsfullt att skapa en månatlig indikator för utvecklingen av den totala hushållskonsumtionen. Två olika angreppssätt har använts för att undersöka möjligheterna. Det första har varit att kartlägga vilken primärstatistik som används på kvartal som också är tillgänglig på månad, samt att med hjälp av korrelationsanalys försöka finna kompletterande statistik för de områden som saknar månadsstatistik. Det andra angreppssättet har varit att genom regressionsansatser undersöka om enskilda komponenter i den statistik som är tillgänglig på månad går att använda för att förklara den totala utvecklingen eller viktiga delar av hushållskonsumtionen. Kostnadsuppskattningen har genomförts.

Merparten av den statistik som används kvartalsvis för att beräkna hushållskonsumtionen av varor är tillgänglig även på månad. Det finns även möjlighet att genom en mindre utökning av statistikinsamlingen, fånga en stor del av hushållskonsumtionen av tjänster. De privata konsumtionsutgifterna för bilar och bostäder går också att skatta relativt väl på månad. Dessa delar utgör tillsammans drygt 80 procent av den totala hushållskonsumtionen. De utgiftsändamål som skapar mest bekymmer är turistnettot som står för en stor del av variationen i den totala hushållskonsumtionen. I dagsläget finns ingen motsvarande månadsstatistik och resevalutastatistiken som används på kvartal är till följd av kraftiga volymökningar de senaste åren för närvarande under utredning. Regressionsansatsen visar emellertid att den månadskända statistiken innehåller information som kan användas för att skatta utgiftsändamål som saknar månadsstatistik, exempelvis turistnettot. Genom att kombinera månadsstatistik med olika typer av skattningar av de utgiftsändamål som endast har kvartalsstatistik, är det således möjligt att skapa en indikator som relativt väl fångar utvecklingen av hushållskonsumtionen. Denna slutsats ska dock tolkas med försiktighet då ansatsen inte tagit hänsyn till revideringar och inte heller gjorts på månadsstatistik.

Projektgruppen anser att möjligheterna för att skapa en månadsindikator är relativt goda, men metoden för *hur* en sådan indikator ska skapas är ännu oklar. Detta beror på att utfallet från den pågående utredningen kring resevalutan ännu är oklar samt att utfallet för en regressionsansats med oreviderad månadsstatistik inte är klarlagt. Initiala kostnader för att ta fram en indikator har uppskattats till cirka 0,9-2,3 miljoner kronor. Kostnaderna för löpande produktion under ett år har uppskattats till cirka 1 miljon kronor.

[2.4 Månadsindikator för hushållskonsumtionen.pdf](#)

Delprojekt 3

Projektet har som syfte att utveckla en månadsindikator över utvecklingen för hushållens konsumtion inom detaljhandeln.

Två olika modeller har använts för att undersöka möjligheterna. I den första modellen har beräkningen gjorts på bransch. Det vill säga att enbart den andel av branschens omsättning som går till privat konsumtion tagits

med i beräkningen av total detaljhandel. I exempelvis branschen järn och bygghandel är således endast cirka 20 procent av branschens totala omsättning med vid beräkningen av total detaljhandel. Den branschandel som är privat respektive övrig konsumtion bygger på uppgifter från *Sortimentsundersökningen av detaljhandeln år 2002*. Deflateringen av den privata konsumtionen har gjorts med hjälp av *Branschprisindex* på bransch.

I den andra modellen har beräkningen gjorts på vara på motsvarande sätt som görs i Nationalräkenskapernas (NR) hushållskonsumtionsmatris. I denna beräkning har andelarna från *Sortimentsundersökningen av detaljhandeln år 2002* per vara inom respektive bransch använts. Dessa andelar har multiplicerats med branschomsättningen för respektive månad. Omsättningen har sedan summerats per vara för total detaljhandel. Deflateringen har sedan skett med hjälp av varuprisindexar (COICOP prisindexar).

SCB förordar förslag 1 det vill säga beräkning av Detaljhandelsindex för privat konsumtion där omräkning till privat konsumtion görs på bransch och deflateras med hjälp av branschprisindex.

[2.4 Månadsindikator för hushållskonsumtionen i detaljhandeln.pdf](#)

2.5 Globalisering och ekonomisk statistik

Det forskas mycket om orsaker till globaliseringen och konsekvenser av den. De flesta är dock överens om att en stor bakomliggande orsak är den tekniska utveckling som gör att information kan spridas allt snabbare över världen. Detta får effekter på existerande statistik vad gäller kvalitet, tolkningar av statistiken beroende på att varor, tjänster, personer och kapital flyttas i allt större omfattning över nationsgränser. Uppköp och sammanslagning av företag och ägande som sträcker sig över nationsgränser är också viktiga faktorer. Flyttande av produktion närmare utländska marknader och till länder med lägre kostnadsläge är också betydelsefulla fenomen att spegla.

Globaliseringsfrågans inverkan på den ekonomiska statistiken kan delas in i två delar.

- En genomgång behövs av vilken statistisk information statistikanvändarna har behov av på kort och lång sikt
- Kvalitetsfrågor i redan existerande statistik

Globaliseringsprojektet har senarelagts av resursskäl. Projektet har inte startats.

3 Projekt som ej ingår i den utvidgade åtgärdsplanen

3.1 Idealisk primärstatistik för NR

En kartläggning hur en **idealisk primärstatistik för NR** borde se ut i Sverige och sedan jämföra med nuläget. Syftet är bl.a. att se var de svaga punkterna i underlaget finns och om resurserna är effektivt allokerade. Detta kanske får ses som ett arbete på lite längre sikt.

Behovet av att samordna ekonomisk statistik har säkert förelegat så länge som nationalräkenskaper har framställts. I början av 1990-talet myntades begreppet det ekonomisk-statistiska systemet. Bilden av detta skulle åskådliggöra kopplingarna mellan företagsregister, statistikprodukter och nationalräkenskaper. Någon entydig avgränsning av vad som ingick i systemet gjordes dock inte.

EU-medlemskapet och revideringarna av manualerna för nationalräkenskaperna (SNA93 och ENS95) innebar nya och till stora delar tvingande krav för nationalräkenskaper och statistikprodukter. Utredningen om översyn av den ekonomiska statistiken redovisade i sitt betänkande

”Utveckling och förbättring av den ekonomiska statistiken” (2002) ett stort antal förslag till förbättringar. Ett på förslagen baserat uppdrag från regeringen till SCB att upprätta och genomföra en åtgärdsplan med utgångspunkt i utredningens förslag innebar en nystart för bl.a. samordningsarbetet. Mot den bakgrunden är det högst motiverat att förtydliga begreppet ”det ekonomisk-statistiska systemet” och att lyfta fram utvecklingsbehoven inom detta.

Följande förslag framförs i denna rapport:

- NR:s statistikbehov bör prioriteras ännu mer kraftfullt relativt annan användning av ekonomisk primärstatistik – inom och utom SCB
- En utökad användning av satelliträkenskaper i Sverige som ett komplement till NR:s huvudräkenskaper bör komma till stånd
- Inrätta en särskild organisatorisk enhet inom SCB med ansvar för att
- förbättra NR:s statistiska system
- Fullfölj och utveckla beslutet om statistikleveransavtal (SLA) mellan
- SCB:s NR-enhet och primärstatistiska enheter
- Inrätta en ansvarig handläggare inom SCB för NR-utbildningsfrågor.

[3.1 Idealisk primärstatistik för NR.pdf](#)

3.2 Samordning av kortperiodisk statistik av produktion, löner och sysselsättning – PLÖS

Projektet syftar till att genomföra de förbättringar av kortperiodisk statistik avseende produktion, löner och sysselsättning som det avdelningsövergripande projektet PLÖS II föreslog i sin slutrapport Bristande jämförbarhet i dessa viktiga primärkällor är till men för kvartalsräkenskapernas

kvalitet, och orsakar dessutom mycket extra arbete med att i efterhand försöka korrigera statistikunderlagen vid NR.

Förbättringarna avser bättre samordning av objekts- och populations-avgränsningar med hjälp av gemensamma urvalstidpunkter, gemensamma val av enhetstyp, samordning av branschklassificeringar och estimationsförfaranden inklusive regler för hantering av större organisationsförändringar hos företagen samt samordning av systemen för åtgärdskodning i undersökningarnas produktionsdatabaser.

Metodstudier bedrivits för att undersöka hur man kan genomföra estimationen så att man får konsistens i skattningarna av specificerade parametrar mellan olika undersökningar som delar samma undersökningsvariabler, t ex lönesummor, arbetade timmar, etc. Metodiken bygger på seriell vägning och har utvecklats av Holländska centralbyrån.

Arbetet skall ses som en utökning av de förslag som finns i PLÖS II rapporten.

En utredning har arbetat med förslaget från PLÖS projektet om ett gemensamt verktyg för organisatoriska förändringar i företag. Arbetet hade fokus på feedback från produkter till FDB och inte hur man bygger en tjänst för produkternas hantering av organisatoriska förändringar. En förstudie pågår om vad som behöver utvecklas och vad som kan återanvändas.

Arbetet med enhetliga administrativa koder har kopplingar till utvecklingen av gemensamma granskningsverktyg SELEKT och EDIT och gemensamt processdata. Slutrapport från projektet finns, sypunkter från avdelningar har hämtats. Det finns nu ett nästan färdigt förslag som man kan bygga in i det gemensamma granskningsverktyget. Beslut om gemensamt kodsysteem kommer att tas snart.

[3.2 Samordning av kortperiodisk statistik av produktion, löner och sysslesättning.pdf](#)

3.3 Registerbaserad ekonomisk statistik – FDB-NR-register

Projektet Registerbaserad ekonomisk statistik – FDB-NR-register avslutades till halvårsskiftet 2007. Projektet syftade till att föreslå lösningar på problem inom följande områden.

- Undertäckning och övertäckning i dagens FDB
- Inkonsistenser mellan statistikkällor med avseende på populations-avgränsningar, delpopulationer, enhetsavgränsningar, variabeldefinitioner, variabelvärden
- utveckla dialog mellan NR-enheten och producenterna av primärstatistiken. Dialogen behövs för att primärstatistiken ska förstå NR:s statistikbehov och även för att NR-enheten ska få bättre kunskap om primärstatistikens möjligheter och begränsningar.

Inkonsistenser mellan statistikkällor med avseende på populationsavgränsningar, enhetsavgränsningar och statistiska variabler försvårar och försenar Nationalräkenskapernas (NR) arbete med att beskriva den svenska ekonomin och att sammanställa bland annat de definitiva årskalkylerna.

Ovanstående idéer kan realiseras och samverka om ett "FDB-NR-register" skapas. Registrets målpopulation skulle vara alla under kalenderåret verk-samma företag och registrets variabelinnehåll skulle vara de variabler som NR behöver. Registret ska vara ett företagsregister som så långt som möj-ligt är anpassat till NR:s behov. Med detta register skulle samgranskningar kunna göras och data bearbetas för ökad konsistens.

Projektets slutrapport innehåller ett antal konkreta förslag om ett FDB-NR-register d.v.s. ett FDB anpassat till behoven för NR:s årsberäkningar. För-slagen kommer också att påverka produktionen av primärstatistiken för NR:s årsberäkningar.

Under 2008 och 2009 har arbetet fortsatt kring Kalenderårspopulationen som redovisas i en rapport. Samtidigt har man tagit fram ett förslag på implementering av förlagen som kommer påbörjas under 2010 i FDB.

[3.3 Registerbaserad ekonomisk statistik FDB-NR register.pdf](#)

[3.3 Registerbaserad ekonomisk statistik FDB-NR register forts.pdf](#)

3.4 Analyser av balansräkningar och kapitalvinster

Projektet är en fortsättning på p Projektet är en fortsättning på projektet Utredning av skillnader i finansiellt sparande. Publicerad i Bakgrundsfakta till ekonomisk statistik 2004 och 2005. Det nya projektet är inriktat på balansräkningar och kapitalvinster för de institutionella huvudsektorerna. Arbetssättet är att genom analyser (olika delprojekt) upptäcka brister och förbättringsbehov inom den ekonomiska statistiken. Detta för att under-lätta och skapa förutsättningar för nationalförmögenhetsberäkningar och sektorvisa balansräkningar inom ramen för ENS förordningen.

En samarbetsgrupp med chefer och experter, bland annat från Riksbanken styr arbetet. Under 2006 koncentrerades arbetet till hushållssektorn. I samband med artikel i SCB:s kvartalsrapport Sveriges ekonomi – Statistiskt perspektiv om Tillgångspriser och konsumtionsbeteende upptäcktes stora brister i tidsserier över centrala variabler som disponibel inkomst, sparande, kapitalförslitning etc. Åtgärder att åstadkomma förbättringar pågår. Vidare har presenterats och diskuterats en studie om börs- och växelkursers inverkan på Sveriges utlandsställning och bytesbalansen.

Analyserna har i huvudsak genomförts med hjälp av befintlig statistik från sektor- och finansräkenskaperna. Stor vikt har lagts vid analyser av struk-turella förändringar med utnyttjande av långa tidsserier där även äldre statistiskt material som t.ex. nationalförmögenhetsberäkningarna för perio-den 1980–1994 utnyttjats. Det har gett möjligheter att belysa hur exempelvis 1990-talskrisen och finanskrisen 2008–2009 har påverkat ekonomins balans-räkningar. Det underlagsmaterial med långa tidsserier som i vissa fall sträcker sig tillbaka till 1950 publiceras i digital form på SCB:s webbsida.

Projektet har pågått ett antal år och har efter hand ändrat inriktning, med utökat fokus mot även inkomster och utgifter och mot långa tidsserier. De sistnämnda är en bas för och ett resultat av analyserna. Tidsserierna inne-håller framför allt inkomster och utgifter samt finansiella tillgångar och skulder för de sektorer som analyserats. Syftet med projektet kan i korthet beskrivas som att det ska visa på olika analytiska användningar av befintlig information inom ämnesområdet sektor- och finansräkenskaper med sär-skilt tomvikt på ekonomins balansräkningar. Analyserna har till stor del

bestått i artiklar i SCB:s kvartalstidskrift *Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv*).

[3.4 Balansräkningar och kapitalvinster.pdf](#)

4 Processkartläggning och -utveckling av priser och nationalräkenskaper

4.1 Processkartläggning och handlingsplan - prisstatistik

Syftet är att genomföra en kartläggning av prisstatistikens produktionsprocesser och därmed få en bra grund för att kvalitetssäkra produktionsprocesserna genom ett effektivt IT-stöd och ett mer strukturerat arbetssätt. Särskilt IT-stödet är idag mycket sårbart idag bl.a. till följd av stort personberoende, otillräcklig dokumentation och brist på överblickbarhet.

Projektet är avslutat. Projektets slutrapport "Processanalys inom SCB MP/PR" är daterad 2006-11-10. Arbetet bedrivs vidare inom EMMA-delprojektet 2.4.4 Processutveckling för prisstatistiken.

[4.1 Processanalys inom PR.pdf](#)

4.2 Processkartläggning – nationalräkenskaper och FiR

En processkartläggning har genomförts även på nationalräkenskaperna, varvid avgränsning mot primärstatistiken, beräknings- och publiceringsprocesser har beaktats. Kartläggningen påbörjades med reala kvartalsräkenskaper inkl. sektorräkenskaper.

Projektet är avslutat. Projektets slutrapport "Processanalys inom SCB MP/NR" är daterad 2006-12-21. Arbetet bedrivs vidare inom EMMA-delprojektet 2.4.3 Processutveckling för nationalräkenskaperna.

[4.2 Processanalys inom NR.pdf](#)

4.3 Processutveckling för nationalräkenskaperna – Navet

Projektet "Processutveckling för NR" har haft som uppgift att ta fram ett nytt samlat system för att hantera beräkningar av nationalräkenskaper. Prioriteringen har legat på att ta in näringslivets produktion (kvartalsvis) samt utlandsberäkningar.

Systemet, som har fått namnet Navet, har en lösning som bygger på att all data/information som förs in ska lagras, för att uppnå maximal spårbarhet. Likväl används standardiserade beräkningsmetoder och det finns direkta kopplingar mot primärstatistikprodukterna, vilket ger en enhetlig hantering.

Projektet har även jobbat med att ta fram verktyg för rapporthantering i systemet, som är tänkt att användas som granskningshjälp, för att ta fram sammanställningar och för att kunna göra uttag för leveranser internt och externt. Det finns i nuläget två lösningar som passar de beräknings-

områden som är upplagda i Navet. Ytterligare anpassningar kan behöva göras i takt med att fler beräkningsområden förs in.

Slutligen har projektet haft som uppgift att titta på en fortsatt utvecklingsplan för att ta in ytterligare beräkningsområden. Denna punkt har projektet inte lyckats uppfylla, av den orsaken att man såg ett behov av att stanna upp och utvärdera hur Navets uppbyggnad är anpassad till att vidgas ytterligare och i så fall på vilken nivå.

Som vidareutveckling föreslår projektet att representanter från ämnesenheterna gör en ordentlig utvärdering, i samråd med IT-enheten, om hur systemet ska byggas vidare. Viktiga aspekter att ta hänsyn till är systemets prestanda och begränsningar som följer av dess standardiserade konstruktion.

Vidare kvarstår en del implementeringsarbete för utlandsberäkningarna, vilket kommer att kräva en del ytterligare utvecklingsresurser för att kunna färdigställas. Projektet föreslår att enheterna bör ha inplanerade releaser av den utveckling som sker till följd av nya krav och implementeringar. I samband med åtminstone en sådan release bör utförliga integrationstester genomföras.

Projektet avslutades i juni 2009.

[4.3 Processutveckling för NR - Navet.pdf](#)

4.4 Processutveckling för prisstatistiken -09:s IT-projekt

Projektet ska ta fram ett adekvat IT-stöd i form av en gemensam prisindexapplikation för KPI, PPI och TPI enligt Pi-09:s (MP/PR) krav. Processkartläggningen som genomfördes 2006 (se delprojekt 2.4.1) utgör en viktig utgångspunkt.

Syftet med projektet är att:

- Minska kostnaderna för statistikproduktionsprocessen;
- Minska risken för bearbetningsfel;
- Förbättra arbetsmiljön avseende indexproduktionen;
- Minska kostnaden för systemförvaltning och -underhåll samt;
- Öka spårbarhet och säkerhet avseende data.

Utveckling har bedrivits under 2007-2009 och pågår fortfarande 2010.

Projektet har blivit försenat av olika skäl men väsentliga delar av det nya produktionssystemet togs i drift under 2009 vad avser KPI. Från index för januari 2010 sker KPI-produktionen i det nya systemet och det delar som avser PPI och TPI planeras tas i drift i september 2010.

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Kundservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Customer service, phone +46 8 506 948 01